

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

St. 62.

Maribor, dne 3. junija 1910.

Letnik II.

Na jugu.

Z velikim veseljem je slovensko in hrvaško ljudstvo lani pozdravilo priklapljenje Bosne in Hercegovine k našemu cesarstvu. Zdaj pa, ko je cesar obiskal ti dve deželi in bil povsod z razkošnim sijajem sprejet, je Slovencu in Hrvatcu v to veselje kanila kaplja grenkobe. Upi, ki smo jih svojčas na aneksijo stavili, so danes veliko manjši, in zakaj bi tega ne priznali? Saj nismo mi krivi, če niti daljnja bodočnost še ne kaže, da bi se mogli uresničiti.

Volitve za bosanski sabor so imele ta vseh, da katoliški Hrvati pridejo v novo jugoslovansko predstavodajalno zbornico medseboj razcepljeni, Srbi in mohamedanci pa edini ter z jasnim programom. Na celi črti so zmagali srbski in mohamedanski nacionalci. Vladno politiko pa vodi znani prijatelj Srbov baron Pitner. Kar nas na programu Srbov in pa z njimi koalirane vlade zanima, je to, da odločno in načeloma zametajo trializem in z mohamedanci vred teže za popolnoma avtonomno, samosvojo Bosno.

Cesarjev sprejem je vsled tega imel tudi pretežno srbo- in mohamedansko značaj. Posledica vsega tega bo brezdvomno ta, da bodo še tudi tisti več ali manj merodajni krogi, ki so resno računali na triališko izpremembo ustave, to misel opustili, tem bolj, ker s tem ustrezajo nacionalnim Nemcem in Mažarom. Vladni krogi, posebno tisti, ki delajo avstrijsko politiko na jugu, hočejo Srbe podpirati in jim čedaljeveč koncedirati, da bi z njimi krotili Hrvate. Nekateri celo sanjajo o tem, da bi se središče avstrijske jugoslovanske politike prestavilo v Sarajevo. Gotovo je pač, da bo novi bosanski sabor nov, uvaževanja vreden činitelj na jugu, ta sabor bo pa govoril tako, kakor bodo hoteli vlada in z njo zvezani nacionalni Srbi.

Pogoji za uresničenje trializma, za združitev Hrvaške, Dalmacije in Bosne v eno državno skupino, so torej jako neugodni. Če pa trezno vse premislimo, pa to tudi ni čudno.

Prvič niso Hrvati v Banovini ničesar storili, da bi poudarili državno-pravno pripadnost Bosne k Hrvaški. V Bosni sami so se razcepili. Dalmatinci se tudi niso nič oglasili. Hrvaški element svoje onemoglosti ni nikoli tako kričeče pokazal, kakor ob priliki aneksije.

Drugače Srbi. Najprej so vso Evropo spravili pokonci in pokazalo se je, da uživajo po vsem izobraženem svetu resnične simpatije. Srbski vseučiliški

profesorji so stopili v zvezo z vsemi evropskimi kapacitetami, da mobilizirajo javno mnenje za Srbijo. Ko pa je Srbija diplomaško podlegla, se niso Srbi udali ne brezdelju ne brezplodni obstrukciji, marveč so se novim razmeram prilagodili, vlada pa jim je šla na roko, ker se jih boji. Srbi so trezni politiki, vztrajni, ljudstvo je politično izobraženo, gospodarsko organizirano in v nacionalnih rečeh pozna disciplino, ki zasluži spoštovanje in občudovanje. Zdradni duh, ki je pri njih tako globoko vkoreninjen in visoko razvit, se kaže tudi v politiki, v vsem javnem življenju. Zato so si ohranili narodno, cerkveno in šolsko avtonomijo na Ogrskem, zato vladajo sedaj, čeprav so v manjšini, Hrvaško, zato je tudi Bosna njihova.

Narobe je pri Hrvatih. Žal, da moramo čisto odkrito reči: hrvaški politiki so pri vsaki važni, Jugoslovane zadevajoči stvari, le oklja, tako v avstrijski, kakor v ogrski polovici. Brez vsakega kurza je njihova politika tako v Banovini, kakor v Dalmaciji, Istri in v Bosni. Zato si tudi ne moremo kaj, da ne bi simpatizirali z Radičevim seljaško stranko, čeprav ni na čisto katoliškem temelju zrasla. [ma vsaj en sam cilj in ta cilj je dosegljiv in naraven in nujno potreben: demokratizacijo javnega življenja med Hrvatimi. Radičeva stranka hoče to odkrito, drugim hrvaškim strankam pa je demokracija, ki je odvrniti ne morejo, postranska, glavno so jim njihovi srednjeveški pravaški programi. Volilna reforma, kakor jo je zdaj hrvaški sabor sklenil, je prvi korak k izboljšanju javnih razmer na Hrvaškem, čeprav je zelo pomanjkljiva. Radičeva stranka je položaj, ki je sedaj po njej nastal, tudi takoj razumela, je pri reformi sodelovala in ljudstvo na tej novi bazi organizuje. Zato pa moramo vnovič opozoriti hrvaške katolike, naj puste stare reči in malenkosti na stran, naj ne cepijo dlak in naj se pridružijo seljaški stranki. Svoj katoliški program naj vlijejo v žile mlade, zavedne in od nađ za bodočnost oživiljene kmečke stranke, pa koristijo njej in sebi. (Sami ne bodo ničesar opravili, to je naše trdno prepričanje.

Iz položaja, ki je nastal v Bosni, naj se Hrvati nauče, da jim je potreba temeljite revizije njihove dosedanje politike in njihovih političnih idealov. S svojo dosedanjo nedisciplino, apatijo v odločilnih trenutkih in magnaškim klikarstvom so zapravili samosvoje kraljestvo, so se sami izročili mažarskemu gospodarstvu in so se dali naposled prekositi še od Srbov. Če hočejo ozdraviti, je rešitev samo ena in ta reši-

tev je v kmečki in ljudski politiki, ki jo zasledujeta brata Radič, kojih osebne napake in stranpoti hrvaške duhovščine ne bi smele zadrževati, da ne bi hoteli z njima sodelovati.

Finančna kriza.

Resort finančnega ministra zahteva, miren, enakomeren, a neprekinjen razvoj, finančni minister je pa prijatelj hitrih in velikih izprememb in presenečenj. Kakor bi trenil, skuje finančne in davčne načrte, ki se jim smeje ves svet, a par ur pozneje že strši z žalostnimi številkami in vestmi iz svojega resorta. To se pa ne sklada, in je v veliki meri vzrok naše finančne mizerije.

Ozrmo se nekoliko na metodo, po kateri je začela vlada v zadnjem času delati, da bi dobila nekoliko stotin milijonov. V finančnem odseku je naznanil Bilinski brez vseh ovinkov, da bo znašal primanjkljaj v letošnjem letu 71 milijonov, in je grozil s katastrofo državnih financ, ako bi parlament ne dovolil pokritja.

Ker pa to poslance še ni oplašilo in omehčalo, je šel dalje. Postal je zgovoren in je precej detailirano očrtal finančno bodočnost naše države. Proračunil je stroške dveletne vojaške službe z 90 milijoni, omenil, da bo zahteval 20 milijonov za druge tekoče vojaške potrebščine na leto več in celo vedel povedati o dreadnoughtih, ki bodo veljali 300 milijonov.

S tem svojim razkritjem se je najbolj osmešil, in je krepko osvetlil politiko naše vlade. Še pred 14 dnevi je na interpelacijo radi građenja dreadnoughtov lakonično in hladnokrvno odgovarjal, da mu o tem ni nič znanega. Sedaj pa hipoma vse ve, in se otročje zgovarja, da do skupne ministrske seje, ki se je vršila pred dnevi v Budimpešti, ni nič vedel o teh ladijokolosih. To je značilno za avstrijske razmere. O stanju zadeve, ki obremeni naš proračun s 300 milijoni, ne ve finančni minister nič. Človeku se nehote vrva misel, da živimo v absolutistični državi, in je vse naše parlamentarno življenje samo igra marionetk. Tako brezprimerno preziranje in ignoriranje parlamenta je pač v res ustavni državi nemogoče.

Pa pustimo ta žalostna, za avstrijski parlament ne ravno častna razmišljanja, in povrnimo se k finančni krizi.

Finančni minister je tedaj naravnost povedal, da bo rabil za vojaške potrebščine prihodnjih let 400

slovci, izpuhtevanja naše zemlje, ki se v veliki razdalji užge in splameni. Seveda se zelo razlikujejo od vseh drugih zvezd, posebno po repu, katerega ne opazimo na nobeni drugi zvezdi.

Ravno ta rep je kriv, da se praznoverni ljudje te zvezde tako boje, češ, letos bo slaba letina, kuga, vojska in druge nadloge. Da, nekateri so celo mislili, da se približuje konec naši zemlji.

Da, res je, da je bilo tuintam isto leto, ko se je pojavila kaka repatica na nebu, vojska, kuga ali pa uime. Toda ta ni povzročiteljica tega, kar je bilo le slučajno.

Drugi jo zopet z veseljem pozdravljajo, ker so našli v starih listinah zapisano, da so dobra ona leta, v katerih se prikaže repatica.

Posebna napetost je bila 18. t. m., ko se je reklo, da bo prišla naša zemlja najbližje repu tega telesa — imenovanega po Halleju: Hallejeva repatica — in da bo najbrž konec sveta. Tedaj so si nekateri strahopetni ljudje res vzeli življenje; drugi so pa vporabili to vražo in so raznašali slabe vesti o bližnjem koncu sveta in so s tem zbegali ljudi, da so celega vasi zapustile svoje domove in zbežale v visoke gore. Ko se vrnejo prevarani ljudje čez nekaj dni nazaj, najdejo vasi oropane. To se je zgodilo v Bosni.

Videli smo tedaj, da je ta vera neutemeljena. Mi pa opazujemo z veseljem tega nenavadnega gosta in hvalimo Boga, ki je v svoji vsemogočnosti ustvaril take lepe čude.

Rep je bil tedaj vzrok tem vražam. Vsaka repatica obstoji iz treh delov, repa, glave in notranjega trdega dela. Tvarina je zelo prozorna, veliko tanjša, kakor zrak, ki še preostane v posodi, iz koje izpumpamo zrak. Radi tega lahko opazamo, da zvezde, ki pridejo pod rep ali celo pod glavo repatice, ne

PODLISTEK.

Stanko Vraz.

(Avgust Šenoa).

Je l' vaš, je l' naš, kom danas kries se pali,
Pjesničtva plodnog divnomu junaku?
Slovinci, vi ste njemu zibku dali,
Hrvati daše Stanku slavnu raku;
Vi učiste ga ljute trpit muke,
Iz vaših gora donie sladki piev:
Mi javor gusle tishi mu v ruke,
Kad junački je plano u njem gnjev.
Pogadjaj* sada, brate, ako znaš,
Je l' Stanko vaš, je l' naš?

Medj vami sinu prvi ruj mu zore,
Medj nami sgleđa slavskog slavlja podne;
Privinuo je k sreću vaše gore
I vaše gaje, duši njegvoj srodne,
Na vašoj zemlji liepi cviet mu cvao,
Medj vami pjevnu prvi njegov glas:
Na našu zemlju zlatni plod mu pao,
Davorijom je gromkom digo nas.
Pogadjaj sada, brate, ako znaš,
Je l' Stanko vaš, je l' naš?

Za oba nas je bilo srdee vruče,
Za oba jednak plamtio mu plamen,
I ničja ruka nije znala ljuče
Medj nama krsit klete smutnje** kamen.
Da, on je znao, jedan drugog treba,
Da, čutio je, jedna da smo krv;
On vidje, jedna zvier na oba vreba***,

I da nam srce toči jedan crvt.
Pogadjaj sada, brate, ako znaš,
Je l' Stanko vaš, je l' naš?

Slobode viestnik širio je krila
Nad naše glave mukotrpane, nujne;
Do ljubavi nas vodi njegva vila
Uz romon†† pjesme nježne, miločujne;
Jer čovjek vam je bio bolji, jači
I življi bo njegve pjesme klik,
Neg mrtve slovke mičeni††† kovači
I cjepidlaka vragomili krik.
De pitaj, brate, samog Stanka baš,
Je l' pjesnik vaš, je l' naš?

I vaš i naš! Čuj jeknu jeka grob.
Oh podajmo si k ljubavi sad ruke,
I prokleta medj nami svaka zloba,
Ta jedna nam je krv i jedne muke!
Da, Stanko nami spisa evangjelje,
Na ljubav budi njegve pjesme glas,
Ko naše vode nek se splinu želje,
K slobodi, k sreći vodi pjesnik nas!
Ma škrimo vrag od ljuta jeda* baš,
Slovenac, Hrvat klikče: O n je n a š!

Nekaj o repaticah.

(F. P.)

Sedaj, ko se lesketa krasna repatica v večernih urah na našem nebu, bi gotovo zanimalo marsikoga izmed cenjenih čitateljev, zvedeti kaj več o repaticah.

One so, kakor vse druge zvezde, nebeška telesa, ne pa, kakor so dolgo do leta 1682 menili zvezdo-

*ugibaj. — ** kamen spotike, nesporazumljenja. — *** preži.

† izjeda eden črt. — †† zuborenje. — ††† najeti. — † od srda.

milijonov, ki si jih bo treba izposoditi. Ker so tudi zahteve neuniformiranega ljudstva velike, in bo zlasti splošno zavarovanje težko obremenilo naš budget, zato je res žalosten fakt, da stojimo pred polomom državnih financ, ako jih v kratkem temeljito ne saniramo.

Tu pa stopi pred našo kratkovidno, od nemškega šovinizma odvisno vlado kakor slinga skrivnostno vprašanje: Kako pa to urediti in preustrojiti? Finančne in davčne načrte dela vlada in k večjem še vladne stranke. Vsi tozadevni načrti pa, ki jih je predložila vlada dosedaj, so bili neizpremenljivi, in jih poslanci sploh niso smatrali za resne. In akoravno smo res v katastrofalni situaciji, ni Bilinski s svojimi senzacionalnimi podatki preplašil nobenega. Vlada se je že tolikokrat smrtno blamirala, da ji ne pripisuje nihče več kake serioznosti in nima zadostnega zaupanja. To dejstvo je sredotočje vsega položaja.

Naj se še toliko poudarja, da se dovoli nove davke državi, ne pa vladi, vendar to nič ne pomaga. V praktičnem življenju glasujejo za finančne reforme le taki parlamenti, v katerih imajo zadostno večino vlade, ki reforme predlagajo. Bienerthov kabinet pa nima tolikega in zadostnega zaupanja v zbornici, da bi se njegovi finančni načrti vzeli v resen in stvaren pretres, zato je pa finančna kriza tem bolj akutna.

Davki, zlasti novi davki, so politično vprašanje prve vrste, in se jih ne da naložiti, ako so velike stranke proti njim. To pa je v naši zbornici. Baron Bienerth izvaja nasproti Slovanski Uniji taktiko pasivne rezistence. Pri vsem svojem pogostem zatrevanju objektivnosti, ni napravil še nobenega resnega koraka, da bi vstvaril poštene odnose v državi. Umevno je, da tudi Slovanska Unija ne more svojega pasivnega stališča spremeniti, posebno, ker je gotovo, da lažje vstara, kakor pa vlada. Posledica teh razmer je pa tudi, da se ni sprejelo še nikakih finančnih in davčnih načrtov in stoji država pred finančnim polomom. Brez zboljšanja političnih odnosov in brez spremembe sistema, se ne dajo zboljšati tudi finančne težkoče.

Preobrat na Ogrskem.

Famozni grof Khuen triumfira. Vse preroke, ki so važno in samozavestno delali zaključke o volitvah, ki se sedaj vrše na Ogrskem, je blamiral in osramotil. Zmagal je z večino, kakor je niso pričakovali najbolj optimistični njegovi pristaši. Že sedaj, ko še niso volitve končane, se lahko z gotovostjo trdi, da bo imel močno, absolutno večino.

Dosedaj je znan izid iz 364 okrajev. Od teh si je priborila vladna stranka 231 mandatov. Ker je pa vseh poslancev na Ogrskem 413, ima že sedaj Khuen večino. S sigurnostjo pa lahko računamo, da bo število vladnih mandatov čez 250, to pomenja za ministrstvo krepko večino v zbornici.

A ta večina bo še narasla. Poslanci prejšnje Andrassyjeve skupine so nastopali večinoma kot nestrankski kandidati, katerim vladna stranka navadno ni postavila protikandidatov. Ti in tudi nekaj zmernih Kossuthovih pristašev so izvoljeni z direktno ali indirektno pomočjo vlade in jo bodo prisiljeni podpirali. Ako k tem prištejemo še lepo število onih elementov, ki se v opoziciji ne počutijo nikoli dobro, in iz samopašnih nagibov hrepene vedno le po vladnem koritu, potem je jasno, da sta grof Khuen in njegov pajdaš, reakcionarni grof Tisza na Ogrskem za enkrat neomejena gospodarja.

Kaj pa sedaj?

izgubijo nič od svoje svetlobe. Tudi mi smo lahko prvo opažali dne 25. maja, pa tudi dne 27. maja.

Repatica ne vpliva čisto nič na druge zvezde. Če se približata dve premičnici, se vsled privlačne sile malo spremeni njih tok; če se pa repatica približa premičnici, se tek te ne spremeni niti za picico, pač pa repatice. Torej nima repatica vpliva na premičnice, h katerim se šteje tudi naša zemlja, pač pa premičnice nanjo. Radi tega se repatica hitreje premika, če pride v bližino solca, okoli katerega se vrte ravno zvezde premičnice.

Pri tem pa mora repatica spremeniti svojo zunanost in najznamenitejša sprememba je ravno njen rep. Ta se pri vseh repaticah pojavi še le tedaj, ko stopijo v bližino solca.

Da je solnce vzrok repa, nam dokazuje to, da ga poprej repatice nimajo in da je obrnjen njih rep zmiraj od solca. Vzrok temu je najbrž prevelika toplota.

Predno se približa repatica solcu, ima zelo nizko temperaturo, to je, na njej vlada takrat silen mraz, kakor mislijo temperatura svetovja sploh, 274 stop. C. pod ničlo.

Pri svojem približanju pride v solčno toploto, ki je večkrat za njo 100-, da celo 1000krat večja od zemeljske toplote.

Vsled te toplote se zgodi pri repatici precej izprememb. Kakor pri vsakem telesu, tako se mora tudi tukaj tvarina vsled višje toplote raztegniti in posledica je njen rep.

Toda ta toplota ni edini vzrok njenemu repu.

Učenjaki pravijo, da pritiskajo solčni žarki na vsako telo, kar je trdil zvezdoslovec Euler že leta 1746.

Arenij je izračunal, da je ta pritisk večji kot

Stranke prejšnje koalicije so popolnoma decimirane. Kossuthova, Justhova in ljudska stranka, vse so doživele poraz, ki jih je konsterniral. Pred dobrimi štirimi leti je slavil Kossuth / skoro / slično slavje, / kakor sedaj Khuen. Šovinistična / mažarska javnost se je kar zibala v razkošju. Z bombastičnim patosom in donečimi frazami / je napovedalo reptilno vladno časopisje začetek nove ere, v kateri bo zasijala slava svobodne Ogrske in se bo ogrsko ljudstvo kopalo v blagostanju. Zvezde z neba je obljubljala korumpirana klika Wekerle-Kossuth navno-veselemu ljudstvu.

Komaj 4 leta so minula in od vsega tega sijaja ni ostalo drugega, kakor bridko razočaranje in žalosten spomin. Prejšnja koalicija si ni priborila še toliko mandatov, da bi lahko računala na vspešno opozicijo. Dosedaj ima Kossuthova skupina 41, Justhova 30 in ljudska stranka 13 poslancev, Andrassyjeve pa sploh ni več. Ako pomislimo, da je imela koalicija prej čez 300 poslancev, potem je to res turben konec slave.

Kaki so občutki, ki nas prevevajo pri preotrivanju teh rezultatov?

Grofa Khuena so vsi avstrijski patriotje navdušeno pozdravljali, ko je nastopil. Zdelo se je tudi v resnici, da hoče vpeljati popolnoma nov kurz. Nekateri optimisti so že videli predznamenja, da se hoče Khuen opreti na ogrske narodnosti in s temi začetni boj proti gnili pluto- in aristokraciji. A motili so se. Grof Khuen, katerega so vsi predstavljali za prototip energičnega in brezobzirnega moža — v nekaterih stvareh, posebno v zatiranju, tudi je — je postal poslušen služabnik divjega grofa Tisze. Hipoma je moralo postati vsakemu jasno, da tudi nov režim ne bo hotel vstvariti drugega, kakor / svobodno Velikomažarsko, v kateri bi za vse večne čase gospodovala ena tretjina Mažarov dve tretjini drugih narodnosti in si bo izbral za vdejstvovanje / teh svojih ciljev samo drugo, previdnejšo pot, kakor recimo radikalni Justh.

Tudi nasilni način volitev, / katere / radi / svoje zaostalosti že itak ne pustijo ljudstva do besede, ne pomenja nič dobrega. Sistem, ki bazira na korupciji in podkupljenju, se počuti dobro samo v senci bajonetov ter si je začrtal pot s krvjo volilcev, ki hočejo svobodno misliti, ni zdrav in se ne more držati.

Najbolj pa nas navdaja s pesimizmom postopanje Khuenove vlade proti narodnostim. Kaka ironija? V pričetku se je govorilo, da je Khuen prijatelj Slovakov, Romunov in ogrskih Nemcev in ti narodi so res že z upanjem gledali v bodočnost. In / konec? Pod takim pritiskom na narodnosti, kakor sedanje volitve, se niso vršile še nobene. Orožništvo, vojaštvo in ves vladni aparat je bil na nogah. Z vsemi sredstvi, z goljufijami in s pobjem se je delalo za vladne kandidate.

En vzgled: „V okraju Šenič je kandidiral znani slovaški rodoljub Milan Hodža. Predsednik volilne komisije v Šeniču pa je izdal odlok, po katerem smejo priti na volišče samo oni volilci, ki imajo od nje izdane volilne legitimacije. Volilci-Slovaki so pa brezvspešno zahtevali označene legitimacije. Vse je bilo zaman, dobili jih niso. Na dan volitve je obkrožil okraj Šenič, kjer je bilo volišče, / cel kordon vojaštva in orožništva in ni pustil slovaških volilcev na volišče. Med ljudstvom je nastalo silno ogorčenje in bati se je bilo najhujšega. V tem trenutku je izjavil Milan Hodža, da odstopa od kandidature. Edino na ta način je zabranil krvoprelitje.“

Ta vzgled / ne rabi posebnega komentarja in samo dokazuje, da je Khuenova moč zidana na trilem temelju, ki ne more imeti obstoja.

pa solnčeva privlačna sila, ako ne merijo najmanjši deli dotične tvarine niti tisoči del milimetra, kar je pri repaticah gotovo. Ti žarki odbijajo take male delce in sicer dvajsetkrat močneje kakor pa / privlačna sila solca. Razun tega še najbrž vplivajo veliko nanj električne moči.

S tem se strinja zelo lepo smer repa, ki je zmiraj v nasprotni strani solca. Ker pa ta pritisk / li na vsa delca enako velik, ima rep / podoba pahljada. Najlažje tvarine se odbijajo z večjo hitrostjo in so potemtakem v najskrajnejših delih repa.

Luč, katero imajo repatice, je odbijajoča (reflektirana) solnčna svetloba / kakor pri premičnicah in naši luni; razun te pa imajo tudi svojo luč, katero zvezdoslovci s pomočjo spektralnih priprav preiskujejo in po njej določujejo, iz kakšne tvarine da obstoje.

Tako so našli pri mnogih repaticah železo, natrij, ki je tudi v naši soli, in posebno strupeni plin cian in pa ogljik.

Dogodilo bi se lahko, da bi zemlja šla enkrat skozi rep, kakor leta 1835, ko se je ta Hallejeva repatica zadnjič prikazala. Posledica je navadno, da postano bolj temno in da pade precej utrinkov ali meteorov.

Ako bi se pa zgodilo, da bi zemlja mogla skozi notranji trdi del, kar bi se po računih z največjo gotovostjo še le vsakih 140.000.000 let zgodilo, in vsakih 24.000 let se trdi del toliko približa, da je komaj 300.000 milj oddaljen, to je okoli 2% mil. km — luna je 384.360 km oddaljena od zemlje, / torej skoro šestkratno oddalje lune od zemlje — bi bilo to za človeštvo usodepolno.

Ta rep repatic je lahko zelo različno dolg. L. 1811 se je prikazala repatica z 111% mil. km. dolgim repom, leta 1858 z 11 mil. km.

Ako napravimo bilanco, lahko rečemo:

Za enim korumpiranim režimom je prišel drugi, za enim nasilnim drugi, za enim šovinističnim drugi, za enim nenaravnim drugi. Vse to pa ne obehta nič dobrega in je naš pogled v prihodnost zelo teman.

Zdravstvena okrožja.

Dne 9. majnika je zboroval odbor organizacije štajerskih izvengraških zdravnikov v Gradcu. Deželni odbor je namreč predložil v odobrenje svoj načrt razdelitve dežele v zdravstvena okrožja.

Ker je bil odbornik gospod dr. Janko Sernek w Celju topot zadržan, je zastopal slovenske zdravnike gospod dr. Fr. Jankovič.

Zborovanje je trpelo pozno v noč.

Slovenske zdravnike bo zanimalo sledeče:

1. Število zdravstvenih okrožij se bo povišalo od 250 na 254 ali 255.

2. Razun v ptujskem in mariborskem okrajnem glavarstvu so se po večini predlogi naše organizacije, katerim je pritrčila tudi zdravniška zbornica, sprejeli. Pri teh predlogih so slovenski zdravniki sodelovali. Radi tega ne vsebujejo nobene nevarnosti za slovenske zdravnike. Za novo razdelitev v ptujskem okrajnem glavarstvu so govorili važni vzroki. Organizacija se je tudi pridružila novemu načrtu, izrazila pa se je na predlog dr. Jankoviča enoglasno proti novemu načrtu razdelitve mariborskega zdravstvenega okraja, in zahtevala, da se uveljavi prvoten načrt organizacije.

3. Iz narodnih vzrokov bodo tvorili trgi in mesta: Ljutomer, / Ormož, Vojnik in Brežice lastna zdravstvena okrožja.

4. Vsprejelo se je enoglasno na predlog dr. Jankoviča, da se občina Bezovica priklapi Vojniku, kraj Pokošje Zgornji Polskavi, Rače pa Pragarskemu. Nadalje se je na predlog istega / ostro protestiralo proti ustanovitvi novega zdravstvenega okrožja v Račjem.

5. Okr. glav. Ljutomer bo obsegalo trg Ljutomer in 4 okrožja: okolica Ljutomera, / Sv. Jurij na Ščavnici, Radenci in Križovci. Občina Mala Nedelja se izloči iz ljutomerskega okrožja in se priklapi šentjurskemu. Krištanci in Logarovci ostanejo v križevskem, / Hrastje-Mota v radenskem, Bolehneci v šentjurskem okrožju. Zgornja Radgona se združi z Radgono.

Okrajno glavarstvo brežiško bo obsegalo mesto Brežice in 8 okrožij: Kozje, Sv. Peter pod Sv. gorami, Podčetrtak, Sevnica, Planina, Rajhenburg, Bizeljsko in okolica brežiška. Občina Planinska vas se pridruži planinskemu, Sedlarjevo in Lastnič šentpeterskemu, občine, Sv. Ema, Tinsko, Žusem in Roginjska gorca iz šmarskega okraja podčetrtčkemu, občine Kapele in Pišce bizeljskemu okrožju.

Okrajno glavarstvo Konjice obsega: 1. Konjice (tukaj se ni trg odločil od okolice, ker okoličanske občine tega niso zahtevale), 2. Sv. Duh v Ločah. 3. Oplotnica, 4. Vitanje.

Okrajno glavarstvo Slovenjgradec obsega okrožja: 1. Muta, 2. Marenberg, 3. Ribnica, 4. Vuzenica, 5. Šoštanj, 6. Velenje, 7. Mislinje, (nov) in 8. Slovenjgradec. Okrožje mislinjsko se bo raztezalo na občine: Sv. Ilj pod Turjakom in Sv. Vid nad Vald. Vuhred ostane združen z Marenbergom.

V celjskem okrajnem glavarstvu so okrožja: 1. celjska okolica, ki bo povečana z občino Škofjaves. Nevarnost pa je, — predlog izhaja iz nam nasprotni strani — da se napravi novo okrožje iz občin: Teharje in Sv. Lovrene pri Prožinu. Doslej ta predlog

Ta je pa še lahko velike daljši. Ta dolgost se pa pri eni in isti repatici nankrat lahko dozvedno izpremeni, kar je pa najbrž posledica prozornosti našega ozračja.

Opazile so se tudi repatice z dvema ali več repovi, na primer leta 1877 z dvema repovoma. Šest repov je imela repatica leta 1744.

Tudi take repatice so že videli, pri katerih so bili repovi obrnjeni na razne strani; seveda je ta prikazen zelo redka. Ta iz leta 1577 je imela samo eden rep, pa zelo upognjenega. Leta 1823 se je prikazala z dvema repoma, / katere / sta si stala ravno nasprotno.

Koliko je število repatic, se ne da dognati. V prejšnjih stoletjih niso dostikrat opazili teh nenavadnih zvezd, to pa zato ne, ker še niso imeli daljnogledov. Še-le po iznajdbi daljnogleda so opazovali tudi več repatic.

Kepler meni, da je število teh zvezd kakor rib v morju. Seveda se iz zemlje samo tiste repatice lahko opazijo, katere pridejo do neke gotove oddaljenosti. Ako jih še toliko gre mimo, pa ne pridejo v to oddaljenost, se ne vidijo. S pomočjo nebeske fotografije se je dognalo, da okoli pet repatic gre vsako leto skozi zemeljsko črto in J. Leiber je izračunal, da se nahaja okoli 6000 repatic / v našem solnčnem sestavu.

Samo nekaj dni se in tudi ta repatica se / bo skrila. Povrnila se še-le bo v času, ko že bomo vsi počivali v hladni materi zemlji, / čez 76 let, — to je leta 1986.

ni obveljal, 2. Vojnik trg, 3. vojniška okolica, 4. Sv. Pavel pri Preboldu, 5. Zalec, 6. Vransko, 7. Sv. Jurij ob juž. žel., 8. Braslovče, 9. Šmarje, 10. Ljubno, 11. Gornji grad, 12. Mozirje, 13. trg Laško, 14. okolica Laško, 15. Loka pri Zidanem mostu in 16. Trbovlje.

Ptujsko glavarstvo bo obsegalo: 1. mesto Ormož, 2. okolica Ormož, 3. Sv. Tomaž pri Veliki Nedelji, 4. Središče, 5. Sv. Andraž v Leskovei, 6. Sv. Marjeta, 7. Ptujška gora, 8. Ptuj levo obrežje, 9. Ptuj desno obrežje, 10. Sv. Lovrene v Slov. gor., 11. Rogatec in 12. Rogaška Slatina.

V mariborskem glavarstvu je nameravanih 15 zdravstvenih okrožij. Vendar v tem oziru še ni nič gotovega, ker sta pri deželnem odboru dva si zelo nasprotujoča predloga: naš, kateremu je pritrčila tudi zdravniška zbornica, in predlog mariborskega okrajnega glavarstva, ki je zelo samovoljen. Ker se nič ne ozira na krajevne razmere, smo se ostro izrazili proti temu predlogu. Upanje je, da se bo našim opravičenim in tehtno dokazanim zahtevam ugodilo.

6. Glede sedeža zdravnika se bode deželni odbor še enkrat obrnil do okrajnih glavarstev. Ti odgovori bodo zelo merodajni. Definitivnega doslej tedaj ni ničesar, a velika nevarnost je, da deželni odbor ne bo hotel za nekatera okrožja imenovati dosežanje okrožne zdravniške, ki stanujejo izven svojega okrožja. Ti gospodje naj bodo pozorni in naj skrbijo z osebnim interveniranjem pri okrajnih glavarstvih, da bodo ista v svojih izjavah vzroke teh gospodov upoštevala. Od naše strani se bo zgodilo, kar bo le mogoče!

Kdor želi še kakih podrobnih pojasnil, se naj blagovoli obrniti do gospoda dr. Fr. Jankoviča v Kozjem.

Narodnemu Dnevniku v odgovor.

Ker skuša celjsko liberalno glasilo zloben napad, ki se je izvršil v nedeljo, dne 29. maja blizu Vuhreda na mojo osebo, označiti kot nekako izmišljotino, sem primoran podati stvaren popis celega dogodka:

Na povratku od Sv. Antona na Pohorju dne 29. maja me je č. g. župnik Panič spremljal od g. župana Mravljaka po poti, ki pelje večinoma po gozdih, v Vuhred. Med potjo sem se pomudil nekaj časa z gospodom župnikom v gostilni blizu ceste. Tam sem ostal le malo časa, ker se mi je mudilo na vlak, ki vozi nekako ¼ na 5. uro iz Vuhreda. Poslovim se torej od gospoda župnika in prijaznih kmetov ter mirno nadaljujem pot. Korakal sem kake dobre četrt ure skozi gozd, kar naenkrat pridejo od desne strani trije postavni fantje. Mislil sem, da gredo tudi na Vuhred ali pa kam v dolino. Ko so prišli ti trije do mene, je eden od njih ostal zadej, dva pa sta hitela po poti proti Vuhredu kakih 10 korakov pred menoj naprej. Jaz nisem popolnoma nič hudega slutil. Pospeshil sem korake, da bi ona dva dohitel.

Kar naenkrat je oni, ki je korakal za menoj, začel hitreje stopati, in v naslednjem trenutku sem čutil že udarec s palico po hrbtu. Ona dva, ki sta bila v neposredni bližini pred menoj, pa me začneta obmetavati z ostrimi pohorskimi kamni. Eden kamen mi je sfrčal mimo glave, drugi me zadene v levo nogo pod kolenom, tretji pa me istotako oplazi po tej nogi. Hlače — zgornje in spodnje — so mi kamni razčesali. Ker nisem imel nikakega orožja pri sebi, da bi se branil, sem skočil kljub temu, da mi je tekla kri iz rane, čez cesto v gozd, in hitel po raznih ovinkih naprej. V velikem strahu, da bi me v tej šumi ubili, se nisem niti za trenotek ozrl, da bi se prepričal, ali me oni trije zasledujejo. Prišedši do vode, sem si sezul čevelj, malo opral in obvezal rano, ter sem šel dalje proti Vuhredu.

Bil sem tako razburjen, da se je vse vrtelo pred menoj. Postajalo mi je slabo. Srce mi je bolešno utripalo. Blizu postaje sem si za silo osnažil obleko, z dežnikom pa sem si zakrival raztrgane hlače in rano.

Ker se je zgodil napad v gozdu, kjer ni nobene hiše v bližini, bi me bili lahko ubili. Bil sem tako razburjen, da mi še na misel ni prišlo, da bi ta dogodek naznanil orožnikom. Zadovoljen sem bil, da sem se mogel z vlakom vrniti v Maribor. Omenim še, da ne poznam nobenega izmed onih treh fantov; tudi ni nobeden niti besedice spregovoril. Videti je bilo, da je bilo vse dogovorjeno. Toliko o tem dogodku.

V ponedeljek, dne 30. maja, še nisem čutil velikih bolečin na ranjeni nogi, pač pa sem moral ostati v torek, sredo, in deloma v četrtek v postelji, ker mi je noga občutno otekala. Obenem še občutno trpim v sled živčnega pretresa in bolestrnega utripanja srca.

Ne štejem se sicer za mučenika, kakor mi predbaciva „Narodni Dnevnik“. Da bi bil pa ta napad na mojo osebo iznajdba „Straže“ in lažnjivo agitacijsko sredstvo naše stranke, to je skrajno nesramna laž. One, ki se upajo to trditi, imenujem javno nesramne lažnjivce.

Franjo Žebot.

Zahtevajte v gostilnah katoliško narodne liste: Slov. Gospodar, Straža. Naš Dom, Slovenec!

Politični pregled.

Novi tiskovni zakon

je po več kot triletnem obravnavanju končno dognan v — odseku. Kedaj pride pred parlament, je še precej dvomljivo, kajti parlament ima mnogo važnih opravil, tiskovni zakon pa med poslanci prav malo prijateljev.

Po novem tiskovnem zakonu, bo dovoljena kolportaza, sedanja praksa konfisciranja bo zelo omejena, slučajev žaljenja časti potom časopisja pa ne bodo več sodila porotna sodišča, ampak posebni senati, v katerih bo nekaj učenih sodnikov in dva ali trije porotniki.

Črna gora — kraljevina.

Kakor poročajo, je dobila bolgarska vlada službeno obvestilo, da se Črna gora ob jubileju kneza Nikole proglasi za kraljevino in sicer s soglasjem vseh velesil.

Steinwenderjev načrt novega poslovnika.

Poslanec Steinwender je že izdelal po naročilu proračunskega odseka nov načrt za reformo postovnika.

Nekatere posameznosti so že znane. Tako na primer se ne bo več plačevalo poslanskih dijet dnevno, temveč v gotovi letni svoti. Govorniki bi po tem načrtu govorili s posebnega prostora, kakor je to že uvedeno v parlamentih drugih držav, in ne več iz svojega sedeža. Dolgost govorov bo omejena. Število parlamentarnih sej naj bi znašalo tri na teden in od 10. ure predp. do 2. ure pop.

Seveda bo Steinwenderjev načrt v proračunskem odseku znatno modificiran.

Cesar v Bosni.

Torek popoldne je bil namenjen ogledovanju mesta. Cesar je najprej obiskal katoliško katedralo, kjer ga je na čelu duhovščine pozdravil nadškof Stadler.

Potem se je podal v pravoslavno cerkev, nato je prišla na vrsto Begova mošeja in cerkve drugih konfesij.

Ko je bil obiskal cerkve, se je cesar odpeljal na rotovž, kjer se je podpisal v zlato knjigo. Odtod se je vrnil nazaj v konak.

V konaku je bil zvečer ob 7. uri dvorni diner, katerega so se udeležili različni dostojanstveniki.

Dne 2. junija zjutraj je bila na vojaškem vežbališču revija sarajevske garnizije. Cesar je prijezdil na konju v spremstvu sijajne suite, in je ves čas na konju gledal čete, ki so korakale mimo njega.

Ob 10. uri dopoldne se je zopet povrnil v konak, kjer je bila ob 11. uri ovacija 6000 šolskih otrok. Otroci so zapeli pred konakom avstrijsko himno; cesar je bil baje do solz ginjen.

Povodom svojega potovanja v Bosno je cesar pomilostil nad 200 oseb, (večinoma obsojenih zaradi pregreškov proti brambenemu zakonu in zaradi političnih deliktov).

Cesar je daroval v dobrotvorne namene 49.700 K, in sicer 15.000 K za reveže v Sarajevu, 5000 K za reveže v Mostaru, po 1000 K za reveže v onih krajih, kjer se je ustavil dvorni vlak, in 1000 K za kapelico v Konjici.

Združitev opozicionalcev na Hrvaškem?

V hrvaških listih se vzdržuje vest, da se združijo somišljeniki „Hrvatstva“ in pa čista stranka prava. Poslanci dr. Josip in dr. Vladimir Frank ter dr. Elegović izstopijo iz stranke in prepuste vodstvo in organizacijo nove stranke dr. Horvatu in dr. Prebegu. S tem pa bi se v novo stranko omogočilo pot tudi ostalim Starčevićancem, ki stojijo pod vodstvom dr. Mile Starčevića.

„Agrarier Tagblatt“ to misel toplo pozdravlja, ker bi bila s tem ustvarjena krepka, smotrna opozicija, ki bi je morala biti vesela tudi koalicija, kajti nedvomno bi potem ban Tomašič vedel drugače ceniti njeno pomoč in bi je ne tiral na tako odkrit način k činom, ki jej morajo vendar biti prav težka žrtve.

Mažaronski cilji bana Tomašiča so postali res tako očiti, da kriče po zedinjenem odporu vseh domoljubnih hrvaških strank. Sicer pa včerajšnje „Hrvatsko Pravo“ vso govorico o nameravani združitvi dementira.

Bosanski deželni zbor.

Uradni list z dne 2. t. m. priobčuje cesarski patent, s katerim se sklicuje deželni zbor Bosne in Hercegovine na dan 15. t. m.

Pozor volilci!

Imeniki za nadomestno volitev za državni zbor v okrajih Šoštanj—Slovenji gradec—Gornji grad—Maribor so razporejeni. Sveta dolžnost vseh pristašev S. K. Z. je, da pregledajo imenike in reklamirajo, če kdo ni vpisan v volilni imenik, čeprav je opravičen voliti, ali pa je vpisan kot neopravičenec.

Za vsak slučaj (vsako osebo) je treba vložiti posebno reklamacijo. Če se kdo pritoži, da ni vpisan v volilni imenik, mora dokazati, da je izpolnil 24. leto ter biva nad eno leto v občini, kjer hoče voliti; to se doseže z rojstnim, domovinskim listom in potrdilom

županstva ali gospodarja o bivanju itd. Vsa ta dokazila so koleka prosta.

Če reklamiraš, da je prišel kot neopravičenec v volilni imenik, dokaži, da nima dotičnik volilne pravice, s tem, da poveš, da je bil pred letom obsojen radi goljufije ali, da je pod skrbstvom, ali da ni avstrijski državljani, ali da šele nekaj mesecev stanuje v volilni občini itd.

Pristaši in zaupniki S. K. Z. storite svojo dolžnost in zanimajte se za volilne imenike!

Vrazova slavnost:

V nedeljo, 5. junija v Maribor! Proslavlja se stoletnica rojstva dičnega pesnika Stanka Vraza. Kakor je soditi po vsopredni pripravi, bo svečanost impozantna. Začetek je ob 8. uri zvečer. Vstopnice se prodajajo pri g. Burešu in na dan svečanosti pri blagajni od 7. ure naprej.

Raznoterosti.

S. K. S. Z. (priredi) kakor slišimo tudi letos romarske vlake. V načrtu, ki pa še ni popolnoma gotov, so: romarski vlak iz Maribora na Trsat, potem iz Brezic na Brezje in iz Celja na Brezje, konečno pride v poštev tudi vlak iz Slovenske Bistrice v Marjino Celje. Prvi bo odšel dne 11. julija, drugi 25., tretji 26. julija, četrti pa začetkom avgusta. Vse podrobnosti in cene se bodo še pravočasno naznanile. Opozorjamo že sedaj, da bo onim, ki bodo šli na Trsat, dana prilika, ogledati si syetovno znano postojnsko jamo.

Liberalci in štajercijanci v objemu. Nov moment iz te famozne zveze, ki smo jo v našem listu že vsestransko osvetlili. „Narodni List“ z dne 12. maja piše: „Občinske volitve v Št. Pavlu pri Preboldu, ki so se vršile dne 9. in 10. maja, so prinesle Narodni stranki sijajno zmago.“ — „Štajerc“ pa piše dne 22. maja: „V Št. Pavlu je zanimivo, da zahteva ljudstvo sedaj splošni nemški pouk v šoli.“ Spindler in Linhart, rešita nam to uganko! Heil Narodna stranka! — Ako doživimo še več tako sijajnih zmag Narodne stranke, tedaj bodo v Savinjski dolini rasle nemške šole kakor gobe po dežju. Plačevali pa bodo nepotrebne šole in nemško-nacionalne učitelje Savinjčani, ki bodo potem še bolj napredni v dolgovih, kakor Zadrudna tiskarna, ki še nima celega pol milijona dolga, pa ga bo že imela, ako se bosta „Narodni Dnevnik“ in „Narodni List“ pošiljala nazaj, kakor do sedaj.

Politični mutec — državnozborski kandidat. Naši liberalci so prekosili tokrat ne samo amerikance, ampak tudi sebe. Za svojega zastopnika in zagovornika svojih interesov nameravajo poslati na cesarski Dunaj političnega mutca — „štumrla“. „Saj je popolnoma nezmožen, še govoriti ne zna“, tako sodijo o svojem kandidatu učitelji ali liberalni volilci sami. „Dogodila se je sedaj naša liberalna ali lerarska stranka!“ tožijo obupno sicer tako bahavi radikalci. — Lutrov Honza — državnozborski kandidat — političen mutec! — Liberalci, učitelji, tableau!

Hallejev komet bo bojda še strašno gospodaril ob savinjsko-koroški kranjski meji v času od 4. junija 1910 do 4. julija 1910. — S svojo velikansko dolgo in široko metlo pometel bo v tem času ves liberalizem, kolikor ga je še lani ostalo, po vsej Mislinski, Šaleški, Paški in Savinjski dolini od šentjurske gore, pa do ponosne Ojstrice, od Pohorja pa do Grintoveca: po štiri h sodnih okrajih: marenberškem, slovenjgraškem šoštanjškem in gornjegrajskem, in po še stih dekanijah: marenberski, vuzeniški, starotrški, šaleški, braslovški in gornjegrajski. Kajti razlega se že zdaj od ust do ust: Naš državni poslanec more, mora in sme biti edino-le prof. dr. Verstovšek v Mariboru.

Arije v Kukovčevem gramofonu, katerega bo navijal kandidat učiteljsko liberalne stranke na svojem hazviranju za liberalne glasove: „več nemščine!“; „Bernja kaplanov in mežnarjev“; „Milijonov tri ali trideset za liberalne lerarje“; „Več ko je, boljše je“ itd.

Liberalne tolovaje je sram. Akoravno bi liberalci radi potopili vsakega našega pristaša v žleci vode, jim je vendar nedeljski tolovajski napad neprijeten in neljub. Dobro vedo, da naše ljudstvo noče imeti nič opraviti s podivjano liberalno druhaljo, zato pa zanikajo. „Dnevnik“ hiti na vsa usta lagati, da se napad ni izvršil, da o tem nihče nič ne ve itd. Pa ne boste se izmuznili. Najboljši dokaz, da se je napad izvršil, je pač gospod Žebot sam, ki že od nedelje skoro ne more hoditi, mu noga še sedaj oteka, in je tudi drugače radi pretresenja živcev ves slab. Državno pravdnštvo že zasleduje krivce. Zdravniško spričevalo pristojnega zdravnika bo najboljši dokument liberalne zdivjanosti in si ga liberalni omikani inteligenti lahko vtaknete za klubuk. „Da v Vuhredu nihče nič ne ve“, je precej naravno. Tisti fantje tolovajji molče, ker nočejo iti pokušati ričet. In še bolj molče pa oni, ki so jih najeli. Tudi oni dobro vedo, zakaj!

Nova okrožnica papeža Pija X. Sv. oče papež Pij X. je izdal ob priliki 300letnice svetega Karola boromejskega okrožnico, v kateri slavi svetega Karola boromejskega kot boritelja katoliške resnice zoper

takozvane reformatorje. Nato se obrača Sveti oče zoper moderniste, ki zasledujejo iste cilje kakor reformatorji in izkušajo organizirati odpad od cerkve. Kot važno sredstvo zoper modernistično gibanje priporoča papež pouk v katekizmu. Nato žigosa papež gibanje, ki meri na odpravo verskega pouka (v šoli) ter priporoča duhovščini, da pospešuje prejetanje svetih zakramentov in pridigo. Škofje naj posvetne vladarje ubogajo, kadar so pravični, naj pa jih ne poslušajo, če zapovedujejo krivične stvari. Sveti oče razkrinkuje potem tiranijo, ki jo uganja zlasti francosko svobodomiselnost ter opozarja tudi na tajno rovarjenje svobodomiselnih organizacij.

Dopusti povodom žetve. Vojno ministrstvo je izdalo pred krajškim odredbe glede letošnjih vojaških dopustov za časa žetve. Na podlagi teh odredb je treba vobče dovoljevati žetvene dopuste: (a) lastnikom ali najemnikom velikih kmetij in sinovom, svakom ali vnukom lastnikov (najemnikov), ki nimajo polne pravice do udobnosti po par. 34 v. z.; to je, ki nimajo pravice do zahteve, da se jih premesti v nadomestno rezervo; b) sinovi, svaki ali vnuki posestnikov malih ali srednjih kmetij; c) kmetijski delavci, s posebnim ozirom na one, ki so v zadnjem letu službe. Dopust se dovoljuje vobče za tri tedne. Moštvo je odpuščeno v civilni obleki ter ima proti prodložitvi izkaznice za žetveni dopust pravico do one znižane vozne cene, kakor vojaške osebe, ki ne potujejo službeno.

Za obmejne Slovence. Vlado Paulšek, gimnazijec v Mariboru, je vposlal 1000 raznovrstnih, zanimivih znamk. Hvala lepa! Posnemajte!

Nemška ljubeznjivost. „Marburger Zeitung“, znana vsenemška tetka, se grozno jezi na naš protestni shod na Polzeli, ki se je vršil dne 22. maja. Deset dni je ljubeznjiva tetka kuhala svojo neusmiljeno jezo in še-le 2. junija zvečer ji je žolč prekipel. Mi smo prepričanja, da stara „Marburgerca“ našim ponosnim slovenskim Savinčanom ne bo diktila nove šole in jim zapovedovala. Naj raje mariborsko mestno gnilobo očisti.

Liberalci lažejo. „Narodni Dnevnik“ piše, da na našem shodu pri Sv. Antonu kandidatura dr. K. Verstovška ni bila sprejeta. Vsak udeleženec shoda lahko priča, kako so zborovalci navdušene odobravali program Kmečke zveze in pritrjevali izvajanjem govornika, ki je priporočal Verstovškovo kandidaturu. Le neki štajercijanec je v družbi enega pristaša Narodne stranke delal neslane medklice. Drugi zborovalci pa so vsi z vnemo soglašali z govornikom in so odobrili kandidaturu deželnega poslanca Verstovškega. Vse drugo, kar piše „Dnevnik“ o tem shodu, je iz trte izvitvo. Pohorski kmetje bodo volili kandidata K. Z., če se potem „Narodni Dnevnik“ in Kac na glave postavita.

Kako se naj Slovenci branijo proti bojkotu. „Straža“ in drugi slovenski listi prinašajo večkrat vest, kako nemški časniki kličejo svoje bralce na bojkot zoper Slovence. Če slovenski list kaj sličnega piše, ga kar doseže državno pravdnštvo; če pa nemški listi pozivljajo na boj zoper kakega slovanskega trgovca, se pa nobena oblast ne gane. Posebno sovražno nastopata zoper Slovane „Grazer Tagblatt“ in „Marburger Zeitung.“ Nasvetujem za take slučaje sledeč pripomoček: Če najdemo v nemškem časniku članek, v katerem se pozivlja na bojkot zoper Slovana, shranimo ali prepisimo si ga, potem si pa izberimo vsak v svojem krogu kakega hudega nemškutarja ter sestavimo članek za slovenski časopis dobesedno po nemškem, samo da smo imena izpremenili. Če državno pravdnštvo poprej nemškega lista ni konfisciralo, ne sme tudi slovenskega.

Posojilnica v Brežicah je k občinskim volitvam na Čatež poslala svojega načelnika gospoda Levaka, da je oddal svoj glas za liberalne kandidate, ki so v kljub temu imenitno pogoreli. Seveda, tej posojilnici je prav treba, da rešuje potapljačo se liberalno barko. Naši pristaši morajo več pozornosti posvetiti odboru posojilnice in v slučaju potrebe izvajati edino pravo posledico — to je izstop iz odbora. Sedanje stanje ni več vzdržljivo; zato mislimo, kako se postavimo v najkrajšem času na svoje noge.

Stanko Vrazove stoletnice se je jako lepo spomnila hrvatska vlada v Zagrebu, ki je pred kratkim naložila vsem velikim in realnim gimnazijam, naj učitelji hrvaščine v 5.—8. razredu dijakom živo pripovedajo, da bi čitali najznamenitejša dela slovenskih pesnikov, na primer Vodnika, Prešerna, Gregorčiča, in pripovednikov, na primer Jurčiča, in naj jim zato dajo primerna navodila. Slovenski profesorji, gojite med mladino hrvaščino!

Štajersko.

Mariborske novice.

Mariborski Nemci pripravljajo za nedeljo, dne 5. junija velik „somerfest“. Na tej vsenemški ceremoniji se bodo prodajale razglednice nemškonacionalnega župnika Kernstocka. Mariborsko nemštvo bo ta dan rešeno.

Nesreča. Solicitator dr. Leskovarja se je dne 1. junija zadel po nesreči s flobert-pištolo v nogo.

Maribor. Prostovoljni rešilni oddelek je v mesecu maju v 48 slučajah nudil svojo pomoč. Z rešilnim vozom se je 16krat vozilo na kraj nesreče. Skupno je rešilni oddelek v maju oskrbel hitro pomoč 35 moškimi in 8 ženskam. 34 nesreč se je dogodilo v tovarnah,

6 pri nenadnih boleznih, 3 pri pretepih in 1 samomor.

Iz mariborske pošte. Poštna upraviteljica Bertakottwitz pl. Korčak je imenovana za poštno oficijantino drugega službenega razreda za Maribor.

Izlet slepcev v Maribor. Zavod slepcev sv. Otilije v Gradcu napravi dne 9. junija t. l. izlet v Maribor. Po njihovem prihodu bodo služili premilostljivi gospod knez in škof ob 8. uri zjutraj v stolnici sv. mašo, pri kateri bodo peli slepci mašo „Mater admirabilis“ od P. Griesbacherja. Ob 12. uri poldne bodo po radodarnosti Prevzvišenega pogoščeni ubožčki deloma v kn. šk. dijaškem semenišču, deloma pri č. šolskih sestrah. Popoldne ob 5. uri priredijo slepci v veliki kazinski dvorani, ko se dvorana v gradu nikakor ni mogla dobiti, zanimiv koncert. Slepcev bo prišlo 112 pod nadzorstvom 2 učiteljev, 8 usmiljenih sester, 2 učiteljic in 2 vodnikov. — Od 2. ure popoldne do večera bodo v sobi poleg koncertne dvorane razstavljena razna ročna dela slepcev, in po koncertu se bo ponudila obiskovalcem priložnost, videti, kako ti-le berejo in pišejo. Ker so slepci vsled svoje žalostne usode vsega omilovanja vredni, se prosijo prebivalci Mariborskega mesta, zlasti gg. duhovniki, da jih sprejmejo prijazno ter jim pokažejo po svoji dobrotljivosti, da so jim ljubi in dragi. Izleta se bodo udeležili iz Gradca: kanonik baron Oer, predsednik društva sv. Otilije; mestni župnik in dekan Jurij Schabl; ravnatelj zavoda ces. svetnik Anton Kratzer in adjunkt Peter Lehofer. Med slepci, ki pridejo v Maribor, je blizu 25 ubožcev, ki so iz naših krajev doma.

Kamnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 12. junija bo pri nas veliki mladinski shod. Ob 10. uri je cerkveno opravilo, pri katerem pridiga prof. dr. Hohnjec. Po cerkvenem opravilu takoj zborovanje. Mladina, sploh somišljeniki, pridite!

Celjske novice.

Celje. Poročali smo že, da je gospod P. Kostič, ki je imel na glavnem trgu trgovino z galanterijskim in norimberškim blagom, vsled bolezni moral isto prodati. Ponujal jo je sicer raznim narodnim trgovcem, a ker je nihče ni prevzel, je slednjič žal prišla v posilnemške roke. Kako zna celjsko nemštvo, katero mrzi vse, kar je količkaj narodno, a živi izključno od slovenskih odjemalcev, iste slepiti, je pokazal naslednik P. Kostiča, znani rajhenburški Joh. Koss. Mož si ni upal obesiti nad trgovino napisa z lastnim imenom, nego tam visi sedaj napis „Peter Kostič Nachfolger.“ Značilno! Ubogi Kostič je postal tako nehote in nevede svoj lastni naslednik. Čudimo se, da oblasti kaj takega pripuščajo.

Ptujske novice.

Ptujsko tržno poročilo. Na živinskem sejmu, ki se je vršil dne 1. junija, je bilo: 392 konj, 1276 govedne živine in 1031 prešičev. Cene so bile nekoliko poskočile in je bila kupčija zelo živahna. (Prihodnji skupni sejem za konje, govedo in prešiče bo dne 15. junija. Dne 8. junija bo pa tržni dan samo za prešiče.

Umrla je dne 1. junija gospa Ana Hickl, mati trgovca in hišnega posestnika Fr. Hickla. Že dolgo boleha se je zadnje nedeljo, ko je nastal v domači hiši požar, tako prestrašila, da jo je najbrž zadel mrtvoud. Živeła je pri svojem sinu, ki je bil ves čas svoji stari materi vdan z občudovanja vredno otroško ljubeznijo, kakor jo je pri odraslih otrocih redkokje najti. N. v m. p.!

Požar je nastal v nedeljo, dne 29. maja v skladišču trgovca Fr. Hickla v kolodvorski ulici. Govori se, da je nekdo po neprevidnosti vrgel ostanek goreče svalčice v nek zaboj, ki je bil kmalu v ognju. Ker je bilo v nedeljo popoldne, trgovina zaprta in uslužbenci odsotni, bi bil napravil požar velikansko škodo, ako bi ne bili ognja pravočasno zapazili vojaki, ki so takoj priskočili na pomoč. Škoda je precej velika.

Zakaj čebļjajo otroci nekaterih slovenskih trgovcev na Ptuj edino-le v blaženi nemščini? Na zunaj se kliče in zabičuje svoji k svojim, otroci pa se odgojujejo za renegate, ki so, kakor uči žalostna izkušnja, najstrastnejši pionirji oholega nemštva. Prihodnjič pridejo imena na dan!

„Sloga“ je postala zelo usiljiva: semnji teden je poslalo njeno upravništvo mnogim našim ljudem po mestu in okolici po tri izvode tega lista. Vidi se, da slogaši, to je liberalčki, trpe na neozdravljivi bolezni — marasmus senilis ji pravijo zdravniki —, zato poskušajo na vse kriptje, ohraniti svojo nadušljivo življenje. Pa nič ne bo pomagalo vaše branje, vsiljevanje in pretepanje (g. Žebot!). Tako dela človek, ki se potaplja!

Iz ptujske okolice. Ptujski nemškutarski trgovci samo takrat znajo slovenski, če greš mimo njihovih prodajalnic. Takrat te vablivo kličejo: očka, mamica, pridite, kupite, s čim vam morem poštreči? Deklicam pa pravijo celo gospodične, da bi jim več izkupile. Drugače so pa ti trgovci huđi nasprotniki našega jezika in našega mišljenja. Še celo oznaniteljem v okolici, ki pri cerkvah oznanjujejo, pošiljajo večinoma nemška oznanila. Ker ti navadno nemški ne znajo, morajo druge huđi prositi, da jim oznanila na slovensko prevedejo. Najboljše bi bilo, vsa taka oznanila vračati. Kdor našega jezika noče poznati, čemu še mu z oznanilom podporo dajati?

Ne pozabite na Št. Pj!

Drugi kraji.

Vurberg. Na Vurbergu se je dne 25. in 26. maja prekrasno videl Hallejev komet. Več ljudij ga je opazovalo.

Vurberg. V vurberški občini dela Drava že več let občutno škodo. Dosti rodovitnih travnikov in njiv je že izpodkopala in jih še vedno izpodkopava. Zlasti letos je nevarna, ker je dosti večja kot prejšnji 2 leti. Ako se tukaj Drava v kratkem ne bo regulirala, bomo postali prizadeti posestniki veliki siromaki. Mi prosimo, kričimo, a vse nič ne pomaga. Če se v kakem mestu živila podraže, dobijo uradniki draginske doklade. Nas pa, ki smo pomoči tako potrebni, nihče ne sliši. Ono nedeljo je bil dr. Ploj pri Sv. Janžu, a gotovo ni pogledal, kako škodo nam Drava dela. Ta gospod nas le takrat pozna, kadar so volitve. Vas pa, naše poslance, lepo prosimo, povejte vendar v Gradcu in na Dunaju, da se naš glas sliši, ker tudi mi moramo živeti.

Slovenjgradec. Brinar in Božič, veselita se! Srečo v nesreči za učiteljsko liberalno stranko bo pa prinesel Hallejev komet vsaj v tem oziru, da bo s svojo metlo pridružil dne 4. julija 1910 penzioniranim liberalnim kandidatoma tam v Gotovljah, in v Celju še tretjega: velikega liberalca Ivana Kaca ali Lutrovga Honzo.

Staritrg pri Slovenjgradu. Velikansko simpatijo imajo očitno liberalci do našega vrlega kandidata profesorja dr. Verstovškega. Kar do dna srca so bili ganjeni v nedeljo v slovenjgraškem Narodnem domu samega sočutja do našega kandidata, češ, Starotržani so svojega Verstovškega „porazobesili“ že v nedeljo zjutraj na vse zgodaj. In znani uradniški liberalci se je bil vpricho svojih somišljenikov ob prsi, rekoč: „Klerikalec sem, klerikalec tje edini pravi kandidat za ta volilni okraj je pač le prof. dr. Verstovšek. Živio!

Skale pri Velenju. Veselica bralnega društva je vspela. Udeležba od strani domačinov je bila bolj pičla, ker sta se v sosednih župnijah obhajali lepi nedelji; raditega smo pogrešali tudi sicer rednih gostov iz Velenja. Zato so nas pa tembolj razveselili dragi gostje iz Mozirja, ki so se v nepričakovano velikem številu udeležili naše prireditve s samim „svitlim“ Cesarjem in vrlim tajnikom kmečke posojilnice na čelu. Mozirski tamburaši so z veliko spretnostjo proizvajali dokaj lepih komadov; ter se strnili z domačimi tamburaši v lepo ubrani pesmi. Bodi jim izrečena iskrena zahvala! Da so naši mladeniči dobro pogodili svoje uloge v igri „Pravica se je izkazala“, ni treba naglašati, ker so mnogi že bili večkrat na odru ter nastopajo že z neko dovršenostjo. Berač Kruljec ostane trajno v spominu, pravno tako židokrošnjarja Abraham in Izak. Čisti dohodek se bo obrnil za šolsko zastavo.

Iz Bukovec. Sicer nič novega, ker se pri nas posebno pa še v Stojncih, sliši o pretepih in pobojih skoro vsako soboto in nedeljo zvečer. V noči od nedelje na pondeljek od 29. na 30. maja, je zabodel sin cestarja Mihaela Plohl nekega Emeršiča v prsa, — manjkalo je samo par mm, da ne ravno v srce. Revenža so odpeljali v ptujsko bolnišnico. Seveda to ni bil prvi junaški čin tega junaka. Se pozna, da pridno prebira „Stajerca.“ In taki ljudje pomagajo oskrbovati ceste okrajnega zastopa ptujskega!

Sv. Bolfenk pri Središču. Recite, da naš Sv. Bolfenk ni napreden. Naši „ljubeznivi“ svobodomiselniki naprednjaki liberalci v slabem pomenu nas sicer imenujejo nazadnjake in čuke, vendar to ni pravično. Kajti mi smo v pravem pomenu naprednjaki in v pravem pomenu liberalci. Prave liberalce smo se skazali, ko smo imeli sv. misijon, ki ima zelo dober uspeh. Naprednjaki smo, ker je ustanovljena pri nas Marijina družba mladeničev in deklet, in ker imamo Mladeniško in Dekliško zvezo. Krasno je bilo pogledati na Tellovo pri procesiji. Vsi krščanski mladeniči in vse krščanske mladenke so imeli svoje znake, ki so res krasni.

Sv. Bolfenk pri Središču. Od leta 1900 do 1903 smo dobili od velike ceste iz Središča v Ljutomer, to je iz Vitana do župne cerkve sv. Bolfenka novo okrajno cesto. To je najmodernjša cesta v ormoškem okraju do danes. Dne 23. maja letos pa se je začelo ineriti od cerkve proti Ljutomeru okrajno cesto. In ko dragi bralci to berete, se že marljivo dela to cesto. To naj bo za zgodovino te ceste. Že sedaj agitiramo, da mora ta cesta iti v Gomili mimo g. Lovrenca Dajčbauerja, ali kakor nekateri pravijo: po Glažarovem klanecu. To želimo vsi Bolfenčani, ker edino to nam najbolj koristi. To želijo tudi Ljutomerčani in vsi Murski poljanci, ki imajo posestva, vinograde pri Sv. Bolfenku, to je v Gomili.

Frankolovo. Od vseh krajev se sliši, kako se mladina zbira v društva. Tudi frankolski mladeniči in dekleta ne zaostajajo. V tekočem letu so začeli pridno prirejati vsak mesec svoje zasebne sestanke, na katerih se vadijo v nastopnih govorih, deklamacijah in petju. Naše izobraževalno društvo šteje zdaj 82 članov, od katerih je 24 možev, 23 mladeničev, 30 deklet in 3 žene. Upati pa je, da se to število v kratkem še zdatno pomnoži.

Iz Sav. doline. Volilni manever. Ko se gospodje okoli „Narodnega Dnevnika“ neutrudljivo pehajo za kandidatom njihove zavržene nazadnjaške politike, se nam čudno zdi, kako jim pridejo na misel piščanci v dopisu šte. 114 dne 23. maja, za katere se bo baje uvela bernja po okrajih Gornjigrad, Slovenjgradec, Soštanj, Marenberg, kateri bodo edino pripomogli k

zmagi kandidatu dr. Verstovšek. Vidi se pač, kako se tem liberalnim lačenbergerjem sline cedijo ne samo po državnozbornskih mandatih, pač pa še zraven po piščancih. Ako bi imeli liberalni škripci, agitatorji le eno piščanco zaslonbe pri kmetih, katere samo v volilnem boju poznajo, bi tudi radi na berno zašli, pa ne na piščance, ampak na suhe svinjske krače, to pa zaradi tega, da jo bodo lažje „suhih krač“ popihali iz volišča. — Ste razumeli tisti, ki ste začeli prvi meta-ti kamenje?

Slovenjgradec. Naši učitelji obupujejo. Zanašali so se na svojega novega državnozbornskega kandidata, da podpravi učitelje, in tako tudi njihovo plačo. Okoli 30 milijonov je v državni blagajni na Dunaju za razne melioracije ali poboljške. Kar treba se je zglasiti pri finančnem ministru za te milijončke! Klerikalci pa naj potem slobodno nadaljujejo obstrukcijo v graškem deželnem zboru! — Kako obupno so torej zaječali učitelji, ko ni hotel prevzeti kandidature general Kukovec, temveč je kar kratkoma vsilil politično mustage kandidata Lutrovega Honza. Torej tu nič, tam nič. — Za obupati!

Polzela. Naši nemčurji so dosegli rekord v zvižaji. Ker so po zadnjem našem protestnem shodu zgubili skoro vse otroke, so tuhtali in študirali, kako bi zopet dobili otroke nazaj. Sklenili so nazadnje, da priredijo svoj shod. Znano jim je pa dobro, da je naše ljudstvo razburjeno ter da bi lahko prišlo do rabuke. Treba je torej ljudstvo preslepiti. Toda kako? In potuhtajo jo brihtne glavice. Naznanijo, da bode shod v nedeljo, dne 29. maja. Shoda pa ni bilo. Pač pa smo izvedeli od popolnoma zanesljive strani, da imajo shod v soboto, dne 4. junija zvečer. Toda ne boste nas preslepili! Naše ljudstvo je pripravljeno vsaki čas, tudi ob delavnikih, da vam pošteno odgovori. Na to ste lahko pripravljene!

Polzela. V nedeljo, dne 5. junija, ob 3. uri popoldan se vrši pri g. Cimpermanu veselica z dvema igrama. Na to veselico vabimo vse Slovence od blizu in daleč, da s posetom protestirajo proti nakanam naših nemčurjev.

Smarje. 2. junija. Danes smo spremili k večnemu počitku gospoda Antona Štupica. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudstva vseh slojev iz trga iz okolice. Krsto so nosili požarniki, katerim je rajni bil podnačelnik. Sprevod je vodil ob asistenci treh duhovnikov gospod dekan J. Bohanec, ki je ob odprtem grobu imel ganljiv govor. Rajnemu bodi lahka zemljica!

Iz Lačne vasi. V obrambo resnice naj bo razkrinkano in s sramoto pobito nesramno dopisunče v celjskem „Narodnem Listu“ štev. 19, od dne 12. maja. Dopis pod lažljivo šifro iz Celja preprozorno fingiran, se je bližje rodil in sicer iz gole zavisti, ter je pritekel liki strupene rose iz gnojne jame zahrbtnega, kateremu je najbolj pri srcu, da bi pregnal vedespoštovano vzorno učiteljico Černe, in dobil v nadomestilo svojo gliho, ki vkup štrihra. Kaj zločinskemu hudobnežu mar zasebna verska vdejstvovanja, ko venčar nekdo nikdar ne prejema svetih zakramentov, kar je jako sumljivo. Pa podle ovadbe ostale bodo brezvspešne, ker šolske oblasti znajo pregledati, kam kosmati pes tako moli. Čast gospej Černe zaradi njenega lepega pobožnega vedenja in mladinovdičnih nastopov, katerih pa liberalni hujskač pogreša. Kaj mu mar vzgledna oseba, ki pa ima polno mrhovine na svojem pragu. (Ali je morda on na ta način svoji družici hofiral, katera je kot poštena oseba le za pomilovati? Ali stoji v njegovem poklicu zagonetka s 14letno deklico ali dogodek z nezakonsko materjo? Kako so se pač takrat tisti nagajivi parčki obnašali? To so fakti, ostalo pa zaradi dostojnosti tudi mi zamolčimo. Dopisun naj pa le vse pojasni, tudi najpikantnejše točke enournega potovanja v Lačno vas, drugače se podvoji sum, da je hujskač non plus ultra.

Nesramni, v sredstvih neizbirčni pojav hudobca se dotakne tudi častivrednega P. Frančiška, katerega apostolska dejanja so pa prevzvišena, da bi se iz tega mesta branila in se radi njih polemiziralo. Tako je namreč plačilo, s katerim se zahvaljuje za žrtvovanje v šolah in mnogostransko bogoslužje č. o. frančiškane, na ta način se povračuje milo za drago. Mogoče li misli kalin to sam opravljati? Gospodje celjski uredniki, ne dajte se farbat in za nos voditi od lažnjivih, krivih prerokov, kateri so polni prenapete neumnosti!

Grizze. V „Narodnem Dnevniku“ štev. 117 od dne 27. maja zagovarja gospod učitelj Černe grizke „takozvane napredne razgrajče.“ Smešno. (Ako ljubo, pridemo z imenja na dan, kako so nekateri, ki se udeležujejo ponočnih shodov v šoli, bili navzoči, ko se je vlomilo v mrtvašnico, ko so se pobijale šipe in ukradel smodnik, nadalje kako so na binkoštni ponedeljek zvižgali in psovali Orle pri savinjskem mostu itd. Gospod Černe, le z resnico na dan in ne zagovarjati ponočnih razgrajčev.)

Mozirje. Mlado društvo Dekliška zveza je priredila dne 22. maja igro: „Ljudmila.“ Igrali se je nasprotovale z različnimi sredstvi. Le neupogljiva navdušenost igralke je premagala vse težave. Zanimanje je bilo splošno. Prostori gospoda Vasleta so bili še pred napovedanim časom natlačeno polni. Obiskali so to igro udje različnih društev iz cele Gornjesavinske doline. Posebna čast gre gostom iz Gornjegograda in iz Skal. Gledalci so bili iznenadeni nad vse pričakovanje, in pri različnih prizorih ginjeni do solz. Slišal se je le en glas: Kako je to lepo! Mlade igralke so se s čarobno močjo igrala s človeškimi čustvi. In

vse brez izjeme so rešile svoje vloge tako dovršeno, kakor da bi bile na odru rojene. Navdušenje je doseglo svoj vrhunec, ko pride ob koncu v živi sliki Slavica po svojo umrlo sestro Vando. (Le en vsklik se je slišal po dvorani: To je krasno! Za smeh so skrbeli mladeniči s šaljivo igro: „V ječi.“ (Zeleti bi bilo več takih predstav. Dekliška zveza pa je dolžna mnogo srčne hvaležnosti svojemu ustanovitelju in blagemu voditelju č. gospodu kaplanu. (Bodi jim na tem mestu izrečena najlepša zahvala za vse njihove lepe nauke, za ves trud in vsestransko pomoč. Mili Bog naj bode obilni plačnik njim, ki jim je na srcu časni in večni blagor mladine. Sveta dolžnost mladenk pa je, da njih blage nauke zvesto ohranijo, pri četo delo pogumno nadaljujejo, ne plašeč se nikakih ovir, da bode rasla in procvitala mozirska Dekliška zveza.

Iz Markovec. Na praznik sv. Trojice je blagoslovljiv vlč. gospod župnik Leopold Skuhersky po večernicah nov, okusno izdelan križ iz mramorja. Križ je visok nad tri metre. Vkljub slabemu vremenu se je udeležilo te slovesnosti ogromno število ljudstva. Ta spomenik, katerega so si župljani postavili po prizadevanju domačega gospoda župnika Kamnoseški družbi v Celju — ta ga je namreč izdelala — nikakor ne bo delal sramote, ampak jo celo priporočal. Cenj. družbi v Celju bodi na tem mestu izrečeno očitno priznanje.

Sv. Trojica v Halozah. Solnčno-jasni dnevi lepe spomladi se že poslavljajo od nas in že nam podaja svojo prijazno roko v pozdrav poletje polno dela in srag. (Liki krasnim pomladanskim dnevom in vročemu poletju je naša mladina, katera je vsa prerojena v naših izobraževalnih društvih, oziroma v mladeniških in dekliških zvezah. Mladeniška doba polna življenja, polna upanja, polna cvetja in veselja, brez skrbi za prihodnost, se nam zdi kot polje dišečih rož brez vsakega trnja. Pa v splošno obžalovanje tukaj med haloško mladino obojega spola še ni prisiljali žarki probujenosti in npravnega življenja. V dobi društev živimo. Da, tudi pri nas se je ustanovilo pred dobrima dvema letoma gospodarsko in bralno društvo, katero prav vspešno deluje za izobrazbo ljudstva. Omeniti sem pa prisiljen, ko pogledam v društveno čitalnico, da razum neštevilnega mladega naraščaja ni najti med člani veliko fantov in deklet. Zakaj torej mladeniči in mladenke tako osamljeni stojite? Pridi torej, trojička mladež, v obilnem številu v tabor našega bralnega društva. (Udine, borne kronice, katero boš dala, ti bode društvo z bogatimi obrestmi vračalo z oblaženjem srca in pošteno zabavo. Piscu teh vrst pa bi se naj izpolnila želja, srčno gojena želja, da bi se ustanovila mladeniška, oziroma dekliška zveza. Krščanski mladeniči in mladenke trojičke, rešite čast gornjih Haloz, da si ustanovite osek bralnega društva. (Na noge torej vsi, katerim sedaj klije dvojni cvet, pomladni čas in čas mladih let. Ne ustrašite se, češ, kaj bodo rekli sotovariši in sotovarišice! V svojem trdnem prepričanju že lahko sedaj rečem, da vam ne bode nikdar žal, ako si ustanovite mladeniško, oziroma dekliško zvezo. Kakor v vsem svojem sijaju, bode zasijalo pomladno solnce lepših dnevov na obzorju vaše poznejše dobe. Izginila bode vsaka sled objema litra, ponočevanja in slabe tovaršije. Nastopil pa bode med trojičko mladino nov, svež duh verskega in narodnega gibanja, oklenitve na granitnem temelju krščanstva pisanih knjig in vaš notranji duh se bode senčil pod senco sv. križa. V to pomoz Bog!

Primorsko.

Občinske volitve so imeli minule dni v Batah in v Kalu, kjer so zmagali pristaši S. L. S. Liberalci so bili korenito poraženi. Tako je prav. Kar po vrsti gre! V našem ljudstvu prodira vedno bolj prepričanje, da le možje, pristaši S. L. S., so delavci za ljudski blagor!

Občinsko-kreditni zavod poknežene grofovine Goriško-Gradišanske, ki je bil ustanovljen z deželnozbornskimi sklepi z dne 24. novembra 1905 je pričel posloovati dne 1. junija 1910.

Novi zavod upravlja varuštvo deželnega hipoteknega zavoda v Gorici, in se bo bavil z dajanjem posojil deželni sami, občinam, cestnim odborom, javnim konkurenčnim skupščinam in korporacijam, katerim pristojna pravica, da v pokritje svojih potrebščin predpisujejo doklade k državnim davkom, dočim ne bo potrebno še posebno hipotekarno jamstvo.

Obresti, kakor jih je določil deželni zbor za opravila novega zavoda, znašajo 4%, katerim je pristihi upravni prispevek 1 des. % glavnice, ki preostaja še na dolgu pričetkom vsakega polletja.

Posojila se bodo dovoljevala na podlagi izdajanja občinskih obveznic, ki se bodo eskompirale po merilu, ki se objavi potom časopisov.

Prošnje za posojilo je naslavljalati ravnateljstvu zavoda in jim je prilagati sledeče priloge:

1. Zapisnik o sklepu zakonitega zastopstva dotične korporacije, da se zajme posojilo.
2. V slučaju potrebe tekočilo, da se zajme posojilo.
3. Proračun za tekoče leto in izpiski potrjenih računskih sklepov, zadnjih treh let.
4. Premoženjski inventar.
5. Razkaz o visokosti vseh neposrednih in posrednih davkov, predpisanih v dotični občini ali v dotičnem okraju.
6. Razkaz vseh istotam iztirjenih doklad in drugih naklad in prispevkov.
7. Razpregled vseh poprej zajetih dolgov.

Dovolitev posojila je odvisna od potrdila deželnega odbora takrat, ko že poprej zajeta posojila dotične korporacije skupno z novim posojilom, ki se ima dovoliti, presegajo svoto 10.000 K.

Povračilo posojila se izvrši potom stopnjevalne razdolžitve najdalje v 51 letih, ker v določenih letnih (anuitetah) mora biti vstet delež po vsaj ¼ % na leto od prvotne glavnice kakor povračilo glavnice.

Po raznih letninah (anuitetah) se posojilo razdolži: s 5% v 51 letih, s 5% v 37% letih, s 6% v 30% letih, s 6% v 26 letih, s 7% v 13 letih, s 7% v 20% letih, s 8% v 18% letih, s 8% v 17 letih, s 9% v 15% letih, s 9% v 14% letih, s 10% v 13% letih.

Posojila ne more zavod odpovedati, dokler dolžnik zadošča svojim obveznostim; občine in vse druge korporacije pa lahko vrnejo posojilo ob vsakem času deloma ali popolnoma, le da je morajo šest mesecev poprej odpovedati.

Varnost za rudarja.

Rudarstvo v Združenih državah severoameriških daje delo 1.000.000 moškim in pomnožuje deželno bogastvo na letc za 2.000.000.000 dolarjev. (Vkljub svoji ogromnosti glede lastnine in števila delavcev se je ta industrija vodila brezobzirno in brezbržno; zanemarjanje človeškega življenja je bilo v resnici ne le brezbržno, marveč kaznjivo. (Razmerje smrtnih slučajev med rudarji v Združenih državah je triinpolkrat toliko nego v Belgiji, kar očitno dokazuje pomanjkljivost naših opreznih naprav in malomarno zanašanje na slepo srečo.

V zadnjem kongresu je ta nujna zadeva vzbudila vendarle nekaj pozornosti. Nasvet postave glede ustanovitve rudarstvenega urada je bil sprejet v poslanski zbornici meseca januarja, in zadnje dni ga je odobrila senat enoglasno.

Novi urad bo v departementu notranjih zadev. Proučaval bo načine rudarjenja v tesni zvezi z vprašanjem, kako bi se dalo najbolje skrbeti za blagostanje in varnost rudarjev. Poučeval bo rudniške lastnike in zaposlence o primerni rabi raznih razstreliv in elektrike ter jim dajal navodila glede raznotere opreme rovov in predorov. Od časa do časa bo izdajal poročila in priporočila.

Vsaka stopnja v preventivni ali predodvratni postavodaji se mora plačati vnaprej. Davek, ki so ga zahtevali nesreče v Cherry in drugih rudarskih mestecih, je še vsem v živem spominu. Take nesreče odkupujejo pravico do primernih odredb primerno uvedenih v zaščito tisočih trpinov, ki se sami nikakor ne morejo ščititi, ako se njihovi gospodarji ne brigajo zanje skoro prav nič ne.

Narodno-obrambno delo.

Nekaj misli o ljubezni do domovine. Dr. Foerster je zapisal o tem nekako te-le misli: Človeku je naravno, da ljubi svoje stariše. Kdor jih ne ljubi, ž njim ni govoriti! Kaj bi govoril s kamenom?! Enako naravno pa nam je, da ljubim svojo domovino. Kdo bi ne ljubil zemlje, kjer se je rodil — naroda, čegar duh in bistvo je vdihaval, kakor zrak svojega rojstnega kraja — jezika, v katerem so mu njegovi dragi kot otroku razodevali najvažnejša čustva in mu govorili besede tolažbe, saj človek ni samo otrok svojih roditeljev, ampak tudi otrok svojega naroda.

Pri tej, nam tako naravni ljubezni do domovine, pa je paziti, da človek ne postane krivičen drugim narodom in deželanom. In ker nam pravičnost in obzirnost do njih ni naravno prirojena, zato si jo moramo vzgojiti s pametnim in treznim premišljevanjem. Kaj pa naj premislimo v tem oziru? Kakor noben človek ni sam sebi zadosti, ampak potrebuje za svoj dušni in telesni razvoj ter obstanek mnogoštevilnih neposrednih dobrotnikov pa podpornikov, tako je tudi z deželami in narodi. Noben narod ni sam sebi zadosti, vmpak potrebuje kolikor toliko tudi od drugih za svoj obstanek in napredek. — Čim bolj izobražen je kdo, tem skromnejši je; ker se zaveda, kako malo ima sam od sebe, in kako veliko je število njegovih dobrotnikov. In čim večji in izobraženejši je kak narod, tem manj bi se smel napihovati in tem skromneje naj bi govoril o svojih vrlinah in delih. (Lebenskunde p. 176 squ.) Tem pametnim besedam pripomnimo, naj bi jih trezno premislili Foersterjevi rojaki Nemci. Kje je več ošabnosti, kakor pri Nemcih! Zlasti nam Slovence vedno očitajo, da smo bili barbari, in da so nas oni vzgojili. Vprašamo: kje bi bila njihova kultura, ko bi jih ne bili Slovenci ščitili proti Turku s svojimi hrbiti? Lahko za pečjo, v miru modrovati, ko drugi hišo branijo.

Pomoč obmejnim bratom! Darovali so po 20 K.: Mohorjani v Žužemberku; posojilnica Loški potok na Tabru; zbirka dr. Preklet-Beme, zdravnik, Braslovače, 24 K.; (javno predavanje o Halleyjevem kometu preč. gospoda kanonika Sušnika v Unionu 60.02 K.; Janez Sajovic, stolni prošt v Ljubljani; dr. Iv. Svetina, c. kr. gimnazijski profesor in katehet v Ljubljani; Josip Potokar, župnik v Trzihu, Gorenjsko; posojilnica Loški potok na Tabru; Mariborski bogoslovci; Simon Žužek, župnik v Vodicah na Kranjskem; Ignacij Salehar v Kandiji pri Novem mestu; pevski klub katoliškega izobraževalnega društva na Colu; Andrej Wieser, dekan, Gosposveta, Koroško; Štefan Jenko v Podgrajah, pošta Ilirska Bistrica; Frano Gerec, Pišce, Štajersko; Mohorjani in J. Berlič, Bohinjska Srednjavas; Martin Dimnik, ka-

plan, Hinje, pošta Žužemberk; Franc Zorko v Ljubljani 70 K.; Ivan Karlin, župnik v pokoju v Skofji Loki, 50 K.; nabrali duhovniki trnovske dekanije, Notranjsko; Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožu, Koroško; izobraževalno slovensko društvo v Velikih Zabljah, Goriško 21 K.; Miha Barbo, župnik, in Mohorjani v Smedniku 40 K.; Anton Podvinski, župnik, Remšnik; Franc Rajčević, župnik, Grahovo pri Cerknici, Notranjsko; Matija Sila, dekan v Tomaju, Goriško; Janez Vidovič, stolni kanonik in kancelar v Celovcu; Anton Zupančič, profesor bogoslovja v Ljubljani; zbrani pri veselici dne 10. aprila v Borovnici 20.40 K.; Ivan Drašler, Dole-Borovnica; Borovničani; mesto venca svojemu umrlemu ljubljencu Antonu Medvedu slovensko katoliško narodno dijaštvo ljubljansko 71 K.; člani slovenskega katoliškega društva Danica 40 K.; Mohorjani stolne župnije Ljubljana; Mohorjani v Kamniku; Ivan Stibilj ob priliki blagoslovljenja nove žage v Renčah pri Gorici; Ivan in Cilka Strein, Komenda, ob priliki najine poroke; Zarjani v Gradcu; čisti dobiček od predavanja častitega gospoda Sušnika v Novem mestu 40 K.; Jernej Vurkelj, župnik, Dobje, Stajersko; J. Hafner, v Skofji Loki nabral na Krevsovem ženitovanju; odvetniška pisarna dr. Pegan v neki kazenski zadevi plača nekdo 100 K.; ostanek predavanja gospoda dr. Jeršeta 25.66 K.; dekliška Marijina družba v Gorjah ob priliki duhovnih vaj 40 K.

Narodno gospodarstvo.

Ali se sme prašičem dajati živinska sol med krom? Tudi pri prašičih sol pomnožuje slast do jedi, vendar je ravnati pri tem jako oprezno, kajti sol lahko prašiče naravnost zastrupi, ker povzroča vnetje želodca in črev, kakor hitro se prekorači ona množina, ki jo prašič prenese. Z ozirom na velikost sme dobiti prašič na dan v jedi le 4 do 8 g soli. V obče je bolje, prašičem nič soli pokladati, in le, kadar izgube slast do jedi, naj se jim poklada semtertje med posameznimi jedilnimi roki po malem soljenega ovsa, ki je najboljše sredstvo, da slast poživijo.

Ravnanje z mlekom do uporabe. 1. Skrbi za dober zrak v hlevu. 2. Hlev naj bo vedno snažen. 3. Ne dajaj živini pokvarjene krme. 4. Podlagaj mnogo z vedno nepokvarjeno steljo. 5. Krme ne hrani v hlevu ali na vlažnem kraju. 6. Krave vsak dan očisti. 7. Bolne krave molzi nazadnje, a mleka teh krav ne dajaj v mlekarno. 8. Osojbe v hlevu naj bo zdravo in čisto oblečeno. 9. Pred molžnjo si omij roke. 10. Pomolzi čisto! S čisto mozižo se vime razširja, in krava daje več mleka; na zadnje molženo mleko je najbolj tolsto. 11. Mleka ne prelivaj v hlevu, marveč v zračnem prostoru. 12. Po molži mleko koj precedi skozi sito ali čisto tkanino. 13. Koj po precejanju ohladi mleko, in shrani je do prevažanja v zračnih in hladnih prostorih (ne pa v kletih in zaduhlih sobah). 14. Dokler ni mleko popolnoma ohlajeno, ne mešaj jutranjega ali večernega mleka. 15. Do prevažanja naj bodo vrči odprti, in naj se pogrnejo samo s kako mrežo. 16. Mleko prevažaj samo v dobro očiščenih, prezračenih in nezrjavelih vrčih. 17. Vedno skrbi za snažno mlečno pripravo. Golide in vrče se koj po obrabi znotraj in zunaj obriba z vročo sodino raztoplino, ali z vapnanim beležem, in potem dobro oprati z gorko vodo. Očiščeno posodo ocediti je na zračnem kraju, kjer se ne razvija kak duh, ker bi se vrči navlekli lahko neprijetnega duha. Do uporabe je pustiti posodo odprto. Mlečna posoda naj se rabi le za mleko, in ne za prenašanje vode ali kaj podobnega.

Kmetijsko poučno potovanje v Švico priredi kranjski deželni odbor v času od 29. junija do 10. julija t. l. Udeležencev se bo sprejelo največ 30. Na pozneje došle prošnje se deželni odbor ne bo oziral. V pokritje potnih stroškov bo prispeval deželni odbor 10 udeležencem po 80 K. Za enak znesek se je naprosilo c. kr. poljedelsko ministrstvo. Za skupno hrano in prenočišča bo moral doposlati vsak udeleženec deželnemu odboru najkasneje pet dni po prejemu obvestila, da je sprejet, znesek 100 K. Eventuelni preostanek se mu pozneje povrne. Za vožnjo bo onim, ki jim deželni odbor ne podeli deželne, odnosno državne podpore, plačati približno 80 K. Prošnje za udeležbo in podpore je vlagati najkasneje do 10. junija t. l. pri deželnem odboru kranjskem. Prošilec mora prošnji pridejati izjavo, da se potovanja gotovo udeleži, ako ga deželni odbor sprejme, in da se za veče povrniti deželnemu odboru vse nastale stroške, ako se ne bi potovanja udeležil.

Kdor hoče shraniti vino čez poletje, a nima dovolj časa za to, da bi z vinom pravilno ravnal, ta naj spravi vino vsaj v hladno in zračno klet in položi naj sod na podkladije tako, da bo voha nekoliko obrnjena na stran. Če sod tako leži, bo voha, ker sega v vino, vedno z vinom napoljena in taka voha zapira sod tako, kakor doga, zato se preveč vina ne posuši, a obenem se tudi prepreči, da se ne poloti vina kan in cik. Da pa ne bo čep ali voha vlekla ali puščala, mora biti iz trdega lesa in oba tako izdelana, da luknjo brez ovoja dobro zapirata. Ne čepa in ne vohi pa se ne sme oviti s predivom, cunjjo ali koruznim lubjem, kajti to je čestokrat vzrok, da vino v sodu cikne. Če sega namreč cunjja ali kakšna druga tej podobna tvarina v vino, vleče ta vino iz sode ravno tako, kakor vleče steni pri svetilki olje ali petrolej v se. Ko pa pride vino po cunji na zrak, se skisa in ker je v neposredni dotiki z vinom v sodu, cikne tudi to. Če voha ali čep dobro ne zapirata, naj

se ju gladko obreže, če pa, kljub temu še dobro ne zapirata, naj se krog njih dobro zamaže z lojem ali pa s parafinom. Kdor se na oskrbovanje vina razume, in ima čas za to, naj hrani vedno nekoliko vina za zalijo v steklenicah ali pa v manjših sodčkih, in naj vino vsakih 8 ali 14 dni zalije. Ko se hoče vino, ki je v polnem sodu, pokušati, pazi naj se dobro, da bo natega snažna. Najboljša natega je steklena. Ko se je pokušajo vzelo, naj se sod čim prej napolni in zopet neprodušno zamaši.

Pitanje govede. Kdor hoče pitati stare krave ali suhe, izdelane vole, naj jim ne daje kar od početka preveč hrane. 3 do 6 tednov, kolikor starejša je žival, tem delj, naj se krmijo z dobrim senom, če mogoče z deteljo. Pridno je treba v tem času žival snažiti in hlev dobro prezračevati. Če v teh tednih živali ne kažejo nikakega napredka, naj se jih ne pita, ker je v tem slučaju najboljša hrana brezvsepešna.

Književnost in umetnost.

Koncert dne 7. majnika v Narodnem domu v Mariboru. Naprosilo se nas je, da v interesu dobre stvari priobčimo sledeče poročilo, ki nam je došlo od odličnega in znanega strokovnjaka-glasbenika.

Dne 7. maja t. l. se je priredil v mariborskem Narodnem domu jako dober koncert. Na programu so bile sledeče točke: 1. G. Meyerbeer. Venčevalna koračnica iz opere „Prerok.“ 2. K. M. pl. Weber. Overtura k operi „Oberon.“ 3. Smetana. Uvod in kraljevi prihod iz opere „Dalibor.“ 4. a) Haydn. Arja iz oratorija „Stvarjenje.“: „Z zelenjem okrasil polje.“ b) E. Hildach. Pesem: Pomlad je prišla. 5. Beethoven. „Larghetto“ iz II. simfonije. 6. A. Jakl. Narodni potpuri: Potovanje po Kranjskem. 7. Offenbach. Barkarola iz „Hoffmannovih pripovedk.“ 8. Pesmi: a) Viktor Parma. Poslednja noč. b) Dr. B. Ipavec. Ciganka Marija. c) K. Goldmark. Studenček. d) E. Grieg. Jaz ljubim te. 9. a) V. Parma. Intermezzo iz opere „Xenia.“ b) Moszkowski. Serenada. 10. R. Wagner. Bojna himna iz opere „Rienzi.“

Program je bil zelo obsežen in občinstvu precej pristopen. Samo o točki 6) lahko rečemo, da ni spadala v okvir koncerta in bi jo bili lahko izpustili, ker je bil program itak precej dolg.

Pripoznati moram, da so se posamezne orkestralne točke zelo dobro izvedle. Dirigent je sicer razpolagal z imenitnimi orkestralnimi godbeniki. Tako so bile na primer tri pozavne v izbornih rokah; posebno se je odlikoval I. pozavnist po krasnem tonu in s čistim predavanjem; tudi trobente, posebno I., kakor tudi rogovi so bili izborno zastopani. Ubravnost trobilnih instrumentov je bila idealno čista in uravnana. Zato so prišla vsa mesta, kjer so nastopale te skupine, imenično do veljave.

Pa tudi skupina godbenikov na lesena pihala se je skladala po večini iz spretnih strokovnjakov. Veliko tehniko in siguren ton v vseh legah svojega instrumenta je pokazal I. flavtist; toplo in prijetno so doneli klarineti in polno in žlahtno so se glasile oboe. Istotako so rešili fagoti svoje uloge z najboljšim vspehom. Polno priznanje zaslužijo tudi odlične moči med glasbeniki na lok. Izborna so bile zastopane I. gosli, istotako so igrali priznani veščaki pri violončelu in kontrabasu. S takšnim orkestralnim zborom, zloženim po večini iz samih strokovnjakov, bi se dal izvesti tudi velik simfoničen koncert.

Opozoriti pa moramo, da sta harmonij in klavir motila v orkestru in da sploh vanj ne spadata. V bodoče se poraba teh dveh instrumentov v orkestralnem zboru ne priporoča, saj njuna igra itak ne prihaja do prave veljave. Drugače je seveda s klavirjem na onih mestih, kjer nadomešča harfo, kakor na primer v uvod Smetanove opere „Dalibor.“ Tam nastopa klavir bolj solistovsko in je jako potreben, dasiravno ne more nikdar popolnoma nadomestiti harmonij in zvokov.

Vsem sodelujočim močem gre popolno priznanje in hvala, v prvi vrsti pa dirigentu gosbodu Koudelki, ki je z velikim trudom nastudiral dolgi in težavi program ter ga je vodil stvarno in energično. Tudi v sestavi programa se je pokazala njegova spretnost. V priznanje mu je poklonilo Glasbeno društvo krasno taktirko, Dramatično društvo pa lovorjev venec z napisom.

Izmed orkestralnih točk naj se omeni pred vsem klasično in težavno Weberjevo overturo iz opere „Oberon“ in odlomke Smetanove opere „Dalibor“, iz katere veje slovanski duh (po daljšani izdaji za koncertne prireditve), ter Beethovno sanjavo-krasno „Larghetto“ iz II. simfonije. Izmed ostalih orkestralnih točk je moral zbor ponoviti melodični intermezzo iz Parmove opere „Xenia“, in navzoči gospod skladatelj se je moral osebno zahvaliti občinstvu za zasluženno priznanje.

Najtopleje se priporoča, da se omenjene izkušane orkestralne moči vsako leto združijo h kakim večjim orkestralnim prireditvam, ki naj imajo za sedaj še bolj poljudni značaj. Med orkestralne točke se lahko zopet vlagajo — zaradi izpremembe — pevske točke solistov (kakor tokrat), ali pa tudi pevskih zborov.

Pevske točke je pri tem koncertu z izbornim vspehom izvedla gospa J. pl. Foedransperg iz Ljubljane. Ta pevka se odlikuje s prijetno donečim in izborno šolanim glasom, z jasno deklamacijo besedila in čustveno globokim predavanjem. Posamezne pevske točke so izvale burno priznanje in pevka je morala še dodati.

Po tem potu stremite naprej k višjim ciljem in merodajni krogi naj po zasluženju podpirajo gojenje dobre in resne godbe z ozirom na njen veliki vzgojevalni pomen.

E. B., godb. prof.

Lepa naša domovina. Izšel je krasen album s slikami najlepših slovenskih krajev, imenovan „Lepa naša domovina.“ Prva serija, ki leži pred nami, nosi naslov: „Kranjska v podobah.“ V tem albumu priznani slovenski umetniki kažejo svoje krasne reprodukcije. Bled, Postojna, Bohinjsko jezero, Kamniške planine, Vintgar, Belopeška jezera, Ljubljana in pa druge krasote naše domovine je naš umetnik Magolič s pomočjo nekaterih drugih zbral v lični album, ki bi lahko krasil vsak slovenski dom. Popis krajev je pridjan v 4 jezikih. Album „Lepa naša domovina“ našim čitateljem priporočamo. Naroča se pri izdajatelju Srečko Magoliču, Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Dom in Svet. Letnik XXIII., št. 5. Vsebina: Delo in denar. Dr. Fr. Detela. — Čas. Zložil Anton Medved. — Komisarjeva hči. Lea Fatur. — Pomladanski sonet. — Alojzij Remec. — O naših zgodovinsko-umetniških spominkih. Spisal Ivan Franke. — Selske slike. Silvin Sardenko. — Pod tvojim oknom. Vekoslav Remec. — Bedasti brat Nikažij. Franc Breger. — V deželi polnočnega solnea. Dr. Iv. Knific. — Kako težak . . . G. Koritnik. — Kaj tiho v večeru. G. Koritnik. — Spomladi, G. Koritnik. — La Divina Commedia. Dr. Josip Debevec. — Večerna. S. Sardenko. — Književnost. — To in ono.

Slovenski učitelj. Glasilo slovenskih krščanskih učiteljskih in katehetskih društev. Letnik XI., št. 5. Vsebina: Strahovanje učencev. Spisal — ik. — Psihološka metoda. Ignacij Nadrah. — Spomini z dunajskega tečaja za pouk slaboumnih. Anica Lebar. — Nekaj misli o spisju. Janko Grad. — (Mladenke na obrtno nadaljevalnih šolah. Solski izleti in priropisni pouk na prostem. M. M. Ž. — Katehetski vestnik. — Raznoterosti. — Slovstvo in glasba.

Hofrichter.

Akoravno so vsi sodniki v Hofrichterjevi zadevi vezani s službeno prisego k molčečnosti o obravnavi in o razsodbi, vendar vedo listi poročati, da je bil Hofrichter obsojen na smrt na vešala in izključen iz armade.

Listi tudi pišejo, da je bila razsodba že oddana sodnemu gospodu pl. Versbachu, ki pa bo Hofrichterja najbrže pomilostil. Nato bo najvišje vojaško sodišče prvotno razsodbo izpremenilo.

S tem bi bila torej končana ta tragedija iz ofircskega življenja in po njem ostane le še neprijeten spomin, spomin na moža, ki je v lovu za svetlo karijero, padel v propast zločina . . .

Razgled po svetu.

Dobro ga je zavrnil (v železniškem vlaku, ki vozi med Compiègne in Roye na francoskem, je bilo nedavno več popotnikov. Eden izmed njih, ki je mislil, da zna zbijati prav duhovite šale, se je hotel ponorečevati iz duhovnika, ki se je vozil z njim v istem vlaku. (Sočutno se ozre nanj in pravi: „Ali ste že slišali najnovejšo novico, prečastni?“ — „Ne, prijatelj“, odgovori duhovnik, „sem bil ves dan zunaj po svojem poslu in nisem imel časa brati časnik.“ Na to pravi sopotnik: „Je nekaj strašnega; hudič je umrl!“ — „Tako?“ odvrne duhovnik, ne da bi pokazal najmanjše znamenje razburjenosti. Potem se z žalostnim obrazom ozre na šaljiveca, rekoč: „Gospod, jaz imam vedno veliko usmiljenje do sirot.“ Poseže v žep, stisne sopotniku nekaj drobiža v roko in prstavi: „Izvolite sprejeti to malo pomoč ob vaši bridki izgubi.“ Vsi navzoči so se zasmejali, šaljivec pa ni znil nobene besede več.

Zadnja švojega rodu. V Firenci je umrla v starosti 93 let grofica Ameriga Vespucci, potomka onega Vespuccija, ki je prvi popisal odkrito Ameriko. Vespuccija so vsi poznali, dočim so na Kolumba ne-hvaležno pozabili. Sedaj umrla žena je ponesla ime Vespuccijev v grob.

Elektrika v Palestini. Neka francoska družba iz Pariza namerava ustanoviti elektrarno, ki bi prekrbovala celo Palestino z elektriko. Obratno silo bi nudila Jordanova voda nekje pri kraju Merom. Vsa večja mesta bi dobivala elektriko in Francozi se nadajo, da bi bilo to nadopolno podjetje v petih letih izplačano.

Izum ruskega kmeta. Ruski listi javljajo, da je ruski kmet Šagnov v guberniji tulski iznašel stroj, ki ga je krstil avtomotor in vzel nanj patent. Ta stroj se giblje brez vsakega goriva, potrebno energijo pa si ustvarja s svojo lastno težo in s težo stvari, ki se mečejo nanj. Stroj lahko izvrši delo, za katero je sicer potrebnih več konjskih sil.

Produkcija užigalic v Avstro-Ogrski. — V Avstriji se izdelata na leto 250.000 kvintalov užigalic v vrednosti 15 milijonov kron, na Ogrskem 115.000 kvintalov za 5.7 milijonov kron in v Bosni in Hercegovini 6000 kvintalov za 300.000 kron. Skupno torej v celi državi 371.000 kvintalov za 21 milijonov kron. Od teh se porabi 118 milijard komadov za znesek 16 in pol milijona v Avstriji. Ostale se izvažata v inozemstvo.

Slovinci, darujte za obrambni sklad
S. K. S. Z.

Nikoli več

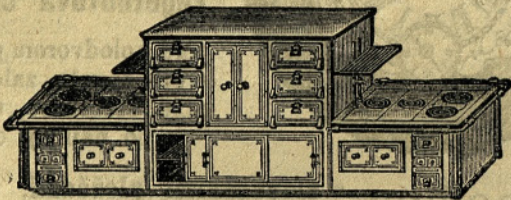
ne bodem menjal mila, od-kar rabim Bergmannovo Steckenpferd-lilijino milo (znamka Steckenpferd) od Bergmanna & Co., Tešin na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

Narodni slikar in pleskar v Celju.

Izvršujem vsa v mojo stroko spadajoča dela. kakor cerkvene, sobne in dekoracijske slikarije, črkoslikarstvo na steklo, les itd. Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah. Vedno točno in najboljšo postrežbo, zagotavljajoč se priporočam č. duhovščini in cenjenemu občinstvu za mnogobrojna naročila.

Mihael Dobravc,
Gospiska ulica 5.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Sedlar in tapetar Ivan Strelec, Celje, Nova ulica II,

se priporoča v izvrševanje vozov, konjskih oprav in vseh v tapetarsko stroko spadajočih del.

Popravlja izvršuje točno in ceno.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela. :: 53

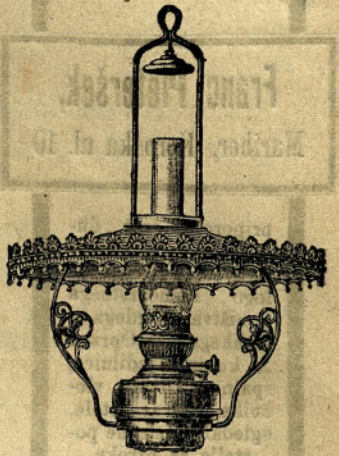
Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Edina štaj. narodna steklarska trgovina na debelo in na drobno Franc Strupi : Celje Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrežba.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osebn kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

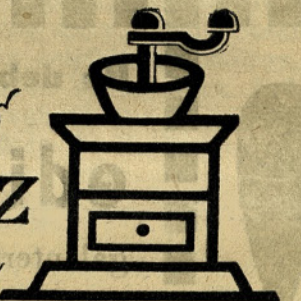
Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

== Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev. ==

Brezplačno reševanje vseh zadev.

4

Zagrebski Franck

..... kot tovarniško znamko
priporočujemo najboljši pridatek!
kot priznано za kavo!

Sl. zagan Y 1655, 1-10 I

Restavracija Narodni dom v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizelčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča! 37

Lojzika Leon.

Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje za življenje pri meni, odstopim 4 K na me odpadajoče provizije, za obmejne Slovence. ::

Franc Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“, Maribor, Fabrikasse 21. Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnejšimi pogoji. 42

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Brzojavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzojavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška :: obrt s strojnim obratom. ::

Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamnov in cementa. ::

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd. ::

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji. ::

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih :: rodbinskih grobišč (rakev). ::

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom. ::

Izdelovanje pohištenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah. :: Popravljanje spomenikov, udela-vanje napisov v iste. ::

Zaloga pohištva

Franc Pleteršek,

Maribor, Koroška ul. 10

priporoča čast. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva, iz trdega in mehkega lesa. Oprave za kuhinje, jedilnice, spalnice. Divane, vložnike, matrace, stole, ogledala. Zelezne postelje za otroke.

Vse po najnižjih cenah. Domače delo.

Za cepljenje trt

dobite edino dobre gumijeve trake pri tvrdki: **Goričar & Leskovšek v Celju**

trgovina s papirjem in pisalnim orodjem.

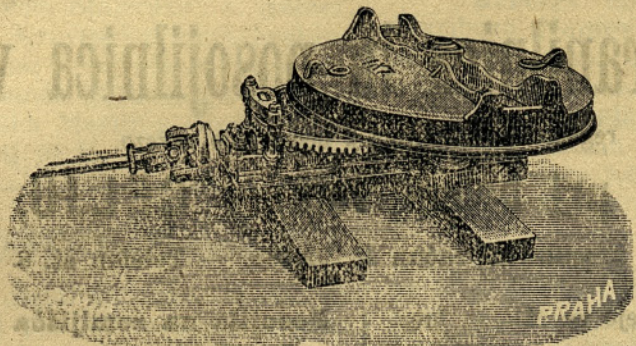
Na debelo in drobno!

220

Na debelo in drobno!

Največja zaloga kmetijskih strojev in sprejemanje popravil

Franc Kampuš na Zg. Poljskavi Pragarsko ::::

priporoča vsem kmetom najnovjše vitle ali gepelne, vitelne mlatilnice, najnovjše ročne mlatilnice, najnovjše slamo-reznice, reporeznice, vejalnike, žitne čistilnice, pluge, brane, mline za jabolke in grozdje mlet,

stiskalnice ali preše, stroje za kosit, obračat, grabit, za sejat itd. V zalogi imam vedno okoli 200 strojev vsake vrste, tudi naročuje vsake vrste motorje na bencin in sesalni plin, stroje za opeko opremane za opekarne, železje za mline in žage, ima najnovjše mline za zrnje mlet, da si lahko vsak doma melje na roko, na vitl ali gepl. Tudi največje mline na motorje in na vodo, vse stroje ima od tovarne Ježek, mlini celo domači izdelek. Nizke cene, ugodni plačilni pogoji.

459

Uradne zavitke

z natisom in brez natisa, vsake velikosti in kakovosti

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Štampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Pišite

takoj po vzorce belega platna, katere dobite zastonj in ni treba vrniti, da se prepričate o nedosegljivo nizkih cenah. Narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki, Celje.

Svoji k svojim!

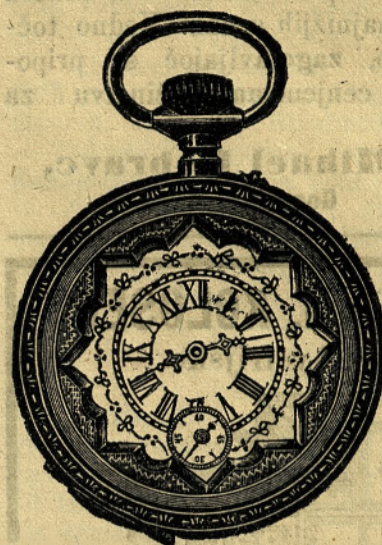
Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 33

peró kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn. Priznana najboljše igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Izvrstni molitveniki

SO:

- Herg. Venec pobožnih molitev in sv. pesmi . . . K 3-50
- Rozman, Dekliške bukvice „ 3—
- Venec svetih pesmi . . . „ 2—
- Prijatelj otroški . . . „—40
- Sv. Opravilo . . . „ 1-35

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poština znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

NAŠIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznano najboljši pridatek za kavo „ZAGREBSKI pravi FRANCK“ s kavnim mlinčkom, kot izvrstni domači izdelek.

52

Edina narodna trgovina čevljev

Štefan Strašek, Celje

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev za gospode, dame in otroke; posebno čevlje za ples, bele in lakaste po najnižji ceni!

Edina prodaja ameriških čevljev.

Na debelo! **Priporoča se** Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi igrač.

Prica & Kramar v Celju

na voglu Graške- in Krožne ceste.

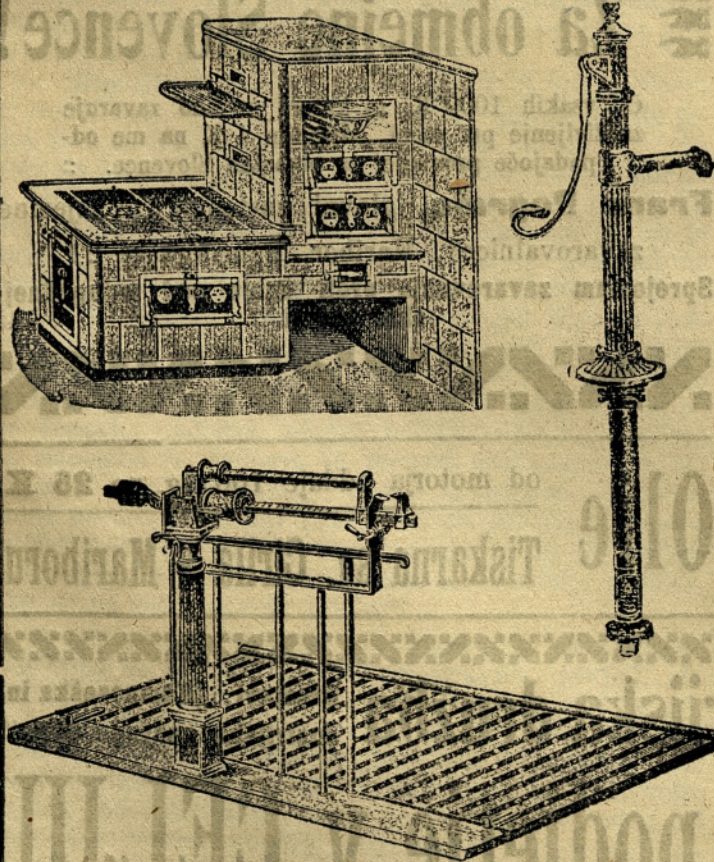
Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.

koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenzwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovođe ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

ROBERT DIEHL, žganjarna, Celje,

priporoča svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.